35 Kr

wo. Na

y spanstwa

Conventus Gurensis ascripti cavit ... Carolus ...

B

o womo... Hami

liber ...

Women ... wazmea

...

8883.

Teol. pol.

QUADRIGA SACERDOTUM AD CÆLUM,

SIVE

PRÆDESTINATIO SACERDOTALIS,

Per Quatuor Novissima jugiter expensa,

AUTHORE

R.P. MICHAELE RYCHALSKI,

Pœnitentiario & Seniore Psalteristarum, Ecclesiæ Cathedralis Vladislaviensis.

S. HIERONYMUS.

Legant priùs, & postea despiciant, nè videantur non ex judicio, sed ex odij præsumptione ignorata damnare.

Permissu Superiorum

Anno Domini M, DC. LXXXVI.

Habac. 3.

Quadrigæ tuæ Salvatio.

Sap. 7.

Memorare Novissima tua, & in æternum non peccabis.

S. BERNARDUS.

Novissima sunt quatuor. MORS, IUDICIUM, GEHENNA, GLORIA. Quid horribilius Morte? quid terribilius Judicio? quid intollerabilius Gehenna? & quid jucundius Gloriâ? *In Serm.*

D. AUGUSTINUS.

Qui novissima non provident, in Mortem & damnationem vadunt. *Tom. 9. Spec. peccat. c. 1.*

PER-

PERILLUSTRI
ET
REVERENDISSIMO
DOMINO, DOMINO
BALTHASARI,
ALEXANDRO
GISSA. J. V. D.
GNESNENSI, WLADISLAVIENSI, VARSAVIENSI CANONICO. DECANO VOLBORIENSI.
In Spiritualibus VICARIO,
OFFICIALI GENERALI VLADISLAVIENSI S. R. M. SECRETARIO,
Domino & Patrono Colendissimo.
P. F.

EST illud illuſtre, atquè ad Regiam Virtutem connitentium animorum Symbolum, finem humanarum rerum ſuo exitu ac fine contemplari,

Perilluſtris & Reverendisſime Domine. Quantum enim illud bonum hominis in malis devitandis ſitum, quod Siracides ingerit: Memorare Novisſima & in æternum non peccabis. De quo haud ignobilis apud S. Auguſtinum Commentator in ſpeculo peccator: c. 1. inquit: Conſideratio hujus ſententiæ deſtructio eſt ſuperbiæ, extinctio invidiæ, medela malitiæ, effugatio luxuriæ, evacuatio vanitatis & jactantiæ. Quibus cùm à vitiis longisſimè abſis, Novisſimorum curam tuæ inſtam menti dubitare nequaquam poſſum. Docet hoc excellens tua demiſſio ac huma-

nitas

nitas quâ ut Summis impensè places, ita ad minimos quosquè benevolentiâ ac beneficentiâ, Prælato dignâ inclinaris: docet prudens clemensque propter eximiam Theologicorum Canonicorumq; Dogmatum notitiam Ecclesiasticæ Reipublicæ in Vicariatu Spirituali & Officialatu Generali Vladislaviensi moderatio; docet liberalis erga inopes, Religiosasque familias munificentia: docet remotus ab omni arrogantiæ invidentiæquè vitio minimè Malus, Vacansquè dolo animus: docet continentis castigatæque vitæ, procul omni luxu luxuriâq; ac vanitate mo-

destia; quæ citrà Novissimorum meditationem, vix homini in dignitate ac libertate supra commune Mortalium Vulgus evecto persuaderi potest. In cæterarũ Vvirtutum Tuarum denarratione non demorabor. Sat sit ad amplitudinem laudis decorâsse Nobilitatẽ Majorum & illustrâsse vitæ propriæ luce Perillustres. Accipiat ergo Perillustris & Reverendissima Dominatio, Opusculum hoc eo animo ac benevolentiâ, quâ aliorum Clientum suorum, obsequia admittere consuevit, & ut idipsum subjectis Sacerdotibus ad finem præfixum obtinendum innotescat, authorita-

te

te ſuâ efficere dignetur: Interea ut DEUS, eandem inter tot labores ac conatus diu ſalvam incolumemque ſervare, atque per ipſius Zelum & operam, Divinæ ſuæ gloriæ & Eccleſiæ ſuæ commodum & augmentum, copiosè promovere Velit, ex animo voveo.

Perilluſtris & Reverendisſimæ Dominationis.

Deditisſimus Servus

Michael Rychalski Pœnitentiarius & Senior Pſalteriſtarum, Eccleſiæ Cathedralis Vladislavienſis.

AP-

APPROBATIO.

L*Ibellum ſub titulo: QUADRIGA* Sacerdotum ad Cœlum, *in Quatuor Noviſſimis, accuratè ſatis, ab Admodum Reverendo Domino Michaele Rychalski, Pœnitentiario & Seniore Pſalteriſtarum, Eccleſiæ Cathedralis Vladislavienſis Conſtitutum, legi diligenter, atquè typis evulgandum, ad uſum boni Spiritualis. Die 7. April. Anno Domini* 1682. *permiſi.*

Chriſtophorus Bernevicz S. T. Doctor, Canonicus & Surrogatus pro tunc Officii Vladislavienſis.

PRÆ-

PRÆFATIO
Ad Sacerdotes.

IN *Amalthea capræ pelle ſingebant fabulæ ſe legere Diphteram Jovis, res futuras indicantem. At verò Diphtera prædeſtinationis Sacerdotalis eſt liber Quatuor Noviſſimorum. Eſt volumen quatuor foliorum. Primum ejus folium eſt* Mors; *Secundum,* Judicium; *Tertium,* Infernus; *Quartum,* Cœleſtis Gloria. *Hæc Dipthera, hic liber quotannis per quatuor anni tempora eſt perlegendus; ita, ut ſingula folia ſibi vendicent tres Menſes, quibus ea legas attentè, & facias id quod ſuadet DEUS Eccl. 7.* In

In omnibus operibus tuis memorare Novissima tua; & in æternum non peccabis. *Ubi alii in Bibliis Versionum legunt:* In omnibus verbis tuis memor sis mortis. *Hoc enim est signum prædestinationis tuæ ne damneris.* Crede S. Ambrosio, & *cum illo DEUM ora sic: Illud magnoperè peto: diem obitûs, diem extremi judicii, damnationem extremi supplicii, beatitudinemque Regni futuri semper meminerim. Quod nemo indesinenter potest, nisì qui ad vitam præordinatus est æternam. Nemo nemo id faciet, nisì præordinatus. Præordinatus erat* D. Bernardus, *quia inferni semper memor fuit, dum clamaret ad Jesum: Ne permittas me damnari, quem tu de nihilo creâsti. Præordinatus* S. Augustinus, *qui sic orabat: Domine per sanctissimas pœnas tuas, quas ego indignus*

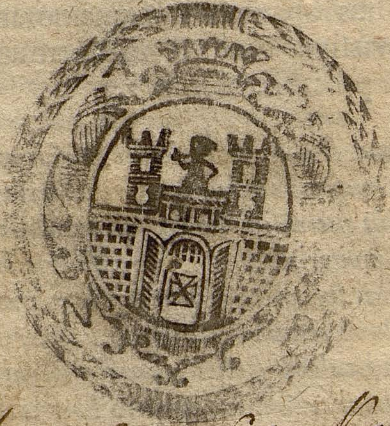
gnus recolo, & per Sanctam Crucem & Mortem tuam, libera me à pœnis Inferni, & perducere digneris, quò perduxisti latronem tecum crucifixum. Præordinatus erat. S. Philippus Nerius, *qui solebat dicere: Qui non it ad infernum vivus, periculum subit ne eat mortuus. Prædestinatus deniquè* S. Chrysostomus, *qui verbo & exemplo, hanc Novissimorum memoriam instanter commendabat. Unde fertur ipse imaginem pictam in muro sui cubiculi habuisse, solebatque dicere: Nemo eorum qui gehennam ob oculos habent in Gehennam incidet (en signum prædestinationis) nemo contemnentium Gehennam effugiet. Episcopi, qui gregem verbo DEI pascere tenentur, hoc à Consecratore accipere solent documentum in sua Consecratione:* Annos æternos in mente habe; *quibus verbis*

bis commonentur, ut continuam æternitatis, vitæque futuræ foveant memoriam, hocq; punctum omnes sibi commissos edoceant, populos, ut illis prælu-xit S. Pachomius, *qui longam exhortationem his terminavit verbis: Ante omnia præ oculis habeamus ultimum diem, & momentis singulis æternorum dolorum supplicia formidemus. Jam verò non commoveri ad virtutem, vel non amoveri à peccato Novissimorum commemoratione aut lectione; signum esse reprobationis* Ludovicus Granatensis *asserebat: Si quis, ait, ad hæc ipsa quæ dicimus (nimirum de die judicii) torpet & languet, nihiloque magìs afficitur, quàm si hæc omnia ad illum minimè pertinerent, vehementissimum hoc cæcitatis, obdurationis, & reprobationis argumentum est.* Conc. 1. Dom. 2. Advent: *Cave igitur ne*

sis

sis è cæcis. Nam ut scribit gemens S. Cyprianus lib. 1. ep. 3. *Illorum flenda & lamentanda conditio est, quos sic diabolus excæcat, ut æterna Gehennæ supplicia non cogitent.* Ergo in omnibus operibus tuis, memorare Novissima tua, & in æternum non peccabis. *Eccles. 7.*

Ultima si Vitæ mortalis fata resolvas:
Omni criminibus tempore liber eris.
Sæpiùs extremi si Judicis ora revolvas:
Omni criminibus tempore liber eris.
Sæpiùs Inferni pœnas si mente revolvas:
Omni criminibus tempore liber eris.
Deniq; cælestis spectes si gaudia Regni:
Omni criminibus tempore liber eris.

Adam Stan. Spiankowski
Sacrâ Authoritate Apostoli-
ca Notarius Publicus, ro.
hocce Libello Soliloquiorum D. Augu-
stini dedit.

CAPUT I.

MORS

Sacerdotis terribilior.

STatutum eſt omnibus hominibus, proindequè omnibus Sacerdotibus ſemel mori. Inquit Apoſtolus *ad Heb.* 9. In hoc enim naturæ debito, erit ſicut populus ſic Sacerdos. *Iſai.* 24. Mors, inquit Philoſophus, omnium rerum eſt horribilis, ſed Sacerdotum horribilior. Moriendum igitur Sacerdoti eſt, qualiſcunquè ſit, Mortis in eum ſententia prolata eſt, ſed quo

tempo-

tempore? Quâ horâ? serò, an mediâ nocte? an galli cantu? an mane? *Marci* 13. non constat. Nihil certius Morte, nihil incertius eius horâ: inquit *Origines in Lib. 6. numer:* Pœna certa est, hora incerta, moriendum tamen est, idquè semel tantùm, si pluries, si bis, quod unâ Vicè deesset, suppleretur alterâ: sed statutùm est, semel mori. Alia DEI statuta violant multi: & fortè tu quoquè aliquod ex iis violâsti: sed hoc implere debebis, cùm ille volet. Interim ex illo Mortis momento, salutis vel damnationis pendet æternitas.

S. Augustinus Ser: 102. *de temp*, Solerter observabat vocabulum hoc *Mors*, suum ethymon à Morsu derivare: à primo etenim Protoparentis nostri morsu, Mors in orbem intravit, ac propterea inquit: *Mors à Morsu nomen accepit.* Sed eheu! hic morsus amarissimus, quo arctissimum corporis & animæ vinculum, adeò violentè disrumpi

rumpitur, ut Rex ille Agag, inter extremam hanc luctam Vociferari auditus sit: *Siccinè separat amara Mors.* 1. *Regum.* 15.

Petrus Blesensis, ser. 3. *de S. Nicolao*, introducens Ecclesiam DEI, filios suos ne mortem timerent, exhortantem, introducit pariter & filios eidem hisce verbis respondentem: Quid est: quid dicis Mater? Nemo carnem suam odio habuit; etiam Christus horruit mori, Petrus ductus est ad Crucem nolens, Apostolus optat, si fieri posset supervestiri non spoliari. Quid ergo faciet Virgula campi, ubi concutitur Cedrus Libani! Omnino opus Mortis horrendum divortium. *teste S. Bernardo Serm.* 26. *in Cant.*

Hinc S. Gregorius. lib. 24. *Moral. c.* 17. *ait*: Sæpè crescit pavor mortis in electis vicinâ retributione justiciæ, & urgente solutione carnis, quantò magis districtum Judicium, jam jamque quasi tangitur, tantò vehementiùs formidatur.

midatur. Etsi ea quæ sciunt, nunquam prætermisisse meminerunt, formidant tamen illa, quæ nesciunt; quia videlicet semetipsos dijudicare, & comprehendere omninò non possunt, atque urgente exitu subtiliori terrentur metu.

Isaiæ 38. Dum Ezechiæ Regi Propheta jam adesse mortem nuntiaret, ad dispositionemque Domûs suæ exhortaretur dicens: *Dispone domui tuæ quia morieris & non vives.* Expavit, & totus confusus, convertit faciem suam ad parietem, & flevit Ezechias fletu magno. Hîc *S. Hieronymus* sistit ac pedem suæ contemplationis firmans, sic ait: Certè justus erat Ezechias & corde perfecto. Iturus erat ad Dominum plorare non debuit, ac si diceret: Miror causam mæroris ac fletûs Sanctissimi hujus Regis; DEUS ipsum per Prophetam ad nuptias æternæ invitat gloriæ, attamen plangit & flet, sed quæ causa tanti mæroris? respondet Sanctus Doctor: Quæris rationem fletuum

fletuum? Si cogitaveris hominem non miraberis causam doloris. Sanctus erat Ezechiel Rex, opera ejus Sancta, vita ejus sine macula, coram omni erat populo, sed hæc opera hominis, non Angeli erant, fragilitati humanæ subjecta; poterant esse maculata ex intentione, vel alio fine non ita recto patrata, ideò timet cognoscens se miserum & peccatis subjectum. Quòd si Ezechias inquantum homo & Rex adeò timuit mori, & Sacerdoti qui vitâ Angelus esse debet, mors non erit terribilior? O! quàm funesta, quàm horrenda mors eorum, qui in Ecclesiasticis ordinibus vel muneribus constituti, infideliter vel perfunctoriè se gesserunt; qui neglecto DEI cultu, & Ecclesiæ obsequio, vitiis se immerserunt, cupiditatibus obsequuti sunt, & carnis curam fecerunt in desideriis. Venient tunc in cogitatione peccatorum suorum timidi, & traducent illos ex adverso iniquitates ipsorum, & erunt decidentes sine honore,

nore, & in contumelia inter mortuos in perpetuum. *Sap.* 4.

At quæ tunc anguſtia, quis animi cruciatus, quis terror miſerum Sacerdotem invadit? cùm & præteritæ vitæ tam inutiliter, tàm culpabiliter impenſæ recordatur, & mortis inſtantis acerbos dolores perſentit, & proximè futuri judicii exitum perhorreſcit. Nam *ut ait D. Auguſt. Tract. 38. in Joan.* Sæpisſimè antequam agat pœnitentiam, juſto DEI judicio in peccato moritur, ut mors ſit vitæ ſceleratæ conſentanea. Dominus enim (*inquit Oleaſter in c. 23. num.*) non conſuevit dare mortem juſtorum, nisì juſtis; ſicut neque mortem impiorum, nisì impiis.

Sanctus Bonaventura ſimilitudini inſiſtens everſioni Hieroſolimitanæ, ait: Dæmones animas circumdant in mundo, coanguſtant in extremo, proſternunt in Inferno. Circumdant in tentatione, coanguſtant in expiratione, proſternunt in damnatione. *Dominica*

9. poſt

9. post Pent. Sub hoc inimico (*inquit S. Damian. ser. de S. Martino*) casus frequens & respiratio difficilis: de hoc rara, & nunquàm secura victoria: huic voluntas semper iniqua, & fallendi principatus. Ideò sanctissimi etiam viri in hora mortis illum timuerunt.

D. Bernardus Morti jam vicinus, *Scribit ad Hugonem Bonæ Vallis Ep.* 310. Orate Salvatorem, ut tempestivum exitum non differat, sed custodiat. Curate munire votis, calcaneum nudum meritis, ut is qui insidiatur invenire non possit, ubi infigat dentem, & vulnus infligat.

S. Eligius Noviomensis Antistes Sanctissimus, in extremis positus sic oravit: Aperi mihi properanti januam vitæ, & Princeps tenebrarum non occurat mihi, nec conturbent me potestates hujus aëris, sed clemens dextera tua protegat me, & potentia tua defendat me. *Surius Tom. 5.*

B. Philippus Benitius Fundator Religionis

gionis Servorum B. MARIÆ V. legitur in agone mortis suæ, terribilem quandam habuisse visionem, in qua sibi se coram tribunali DEI præsentari videbatur, ubi Dæmon leves defectus nonnullos ei improperabat, ut eum ad desperationem induceret. *Vita ejus.*

Joannes Thaulerus Notæ perfectionis homo, Morti vicinus, cæpit gestus terribiles ac paventes edere, impatienter luctari, fremere, ac velle fugere, nec posse; hûc illuc manus jactare, oculos fædum intorquere, aspectu esse formidabili: ut vitæ ejus historia scribit. Quidam verò amicus hoc spectaculo perterritus in longinquam se contulit Regionem, tertiâ autem itineris sui nocte audivit vocem: *Ne metue; ego sum amicus tuus ante triduum mortuus; ex qua Thaulerum agnoscens, interrogavit ubi esset?* cui Thaulerus: *ita Judex in me fieri decrevit, ut ad beatitudinem tantò expeditiùs transirem, quantò in morte difficiliùs pugnarem. Et revera in eas me angu-*

stias

ſtias cacodæmones adduxerunt, tam ſubtilibus ac prævalidis fallaciis impugnârunt, ut mihi viderer deſperationi proximus.

Platus lib. 1. *c* 31. Scribit de Cunone qui cum quadraginta annis in ſeculo, ſecularibus planè moribus vixiſſet, religioſam deinde diſciplinam ſecutus, triennio poſt piè defunctus eſt. Quo tempore narravit dæmon, qui energumenam obſidebat, ſe, & alios ex ſuis ad quinquè millia in morientis Cellam conveniſſe; ſed repulſi, ut ajebat, clamoribus validis tonſuratorum, *Religioſos appellabat*, adjecitque inſignem ſibi à DEO injuriam factam, quòd cùm Cuno annis 40. ipſis dæmonibus, DEO autem tribus duntaxat ſervîſſet, hanc tamen prædam ſuis unguibus ereptam, in cœlum evolâſſe.

Quin etiam quod mirabile videri poſſit de calcatrice ſerpentis infernalis Beatiſſima DEI. Genitrice, refert *Vincentius Belluacenſis lib.* 7. *c.* 79. *ſpec. hiſt.* & ante ipſum alii complures, eam

Filium

Filium rogâsse ne videret in transitu suo ex hac vita, malos Spiritus; & prout petierat, impetrâsse.

Quòd si tot Sanctissimæ personæ hunc extremum dæmonis conflictum usquè adeò exhorruerunt, quid nobis miseris statuendum erit, quorum tota vita peccatum frequens, rara pœnitentia, exilis justicia est. Obstupesce super cæcitate tot infelicium sacerdotum, qui de istis nunquam cogitant; vide ne de illorum numero sis, cùmquè statutum sit semel mori; nequè possis corrigere errorem semel malè moriendo commissum, disce bonæ mortis industriam variam, à variis, disce etiam ab illis, qui malè obierunt supremum diem.

Joannes Baptista Scortia, lib. 2. c. 2. de Missa, meminit impuri cujusdam sacerdotis, qui à Bonæ Vallis Religiosis in familiari sermone sæpè admonitus, nihilo tamen melior, in morbum tandem incidit. Agone imminente, succurre

curre ajebat ad Cænobii Priorem ut vocant succurre! deprecare citò Dominum; ut erripiar his leonibus, hiante ore ac rictu in me irrventibus. Oravit Pater: impurus ille liberatus est: nequè tamen resipuit. Nempè qui ad extrema differunt pænitentiam, tùm fiunt duriores. Vix elapso horæ spatio (quod certè ad pænitentiam illi concesserat bonus Deus) alia omnia, & nihil minùs, quàm de resipiscendo cogitans, iterùm repentè in has voces erupit: Festina, adivva, ora; si fortè ab hoc etiam igne, qui de cælo torrens inundans descendit, ut me comburat eripi valeam. Et nequè tunc de animæ salute ulla cogitatio Tum ab alto quodam silentio sibi redditus ac ejulans, ha! ha! aiebat, Ad judicium æternum raptus sum! & heu! æternâ morte damnatus sum; traditusquè horrendis tortoribus igne inextinguibili perpetùo cruciandus. Ecce ignita sartago, quam ad me frigendum succendunt. Cessa jam, cessa orare pro me, nullatènus ex

audiendus. Patri vitam illi, adeòquè pænitentiæ locum, adhuc esse dicenti, & dolorem inculcanti; Tu, ait ille infelix, tu putas me insanire. Non insanio, non. Et dùm hæc loqueretur, inquit author, gutta illius ignei humoris de sartagine exiliens in manum eius, vidente Priore cutem & carnem usq; ad interiora ossis consumpsit. Impurus verò æger, acri cùm gemitu; En inquit indubia rei probatio! & reflexâ cervice, animam tradidit Spiritibus condemnatis. Mors peccatorum pessima. Si gutta inferni talis est, quid est, Oceanus? Disce hîc etiam castitati tuæ providere, mortis pulvere meditato.

In revelationibus *S. Brigittæ* de libidinoso quodam Sacerdote refertur, quòd cùm sæpiùs sed incassùm ad se emendandum monitus fuisset; audièrit, ut cum die quadâm ad pascendum equum in pratum suum concessisset, plura cælitùs dilapsa fuerint fulmina,

quæ

quæ ei percuſſo ſubitam intulerunt mortem, & quidem ut manifeſtum fieret ſupplicium, hoc ei in ſuæ impudicitiæ & libidinis pænam accidiſſe: toto corpore ab ignibus illæſo manente, ſolæ arſerunt & conſumptæ ſunt partes genitales. Lib: 2. c. 2.

S. Petrus Damiani Lib: 5. *ep*: 16. de Clerico dicto Zeuzolino ſcribit, qui dùm urbs flagraret incendio, in una domo cum pellice ſua repertus, utriquè ſimul igne conſumpti.

Cuylcius Epiſcopus. Buremund in Speculo concubinarum ſcribit de Parocho quodam gulæ, & concubinatui dedito, qui cum moneretur ut reſipiſceret, reſpondebat ſe de ſalute ſecurum eſſe, nec habere opus, nisì quinquè verbis: *Deus propitius eſto mibi peccatori*. Sed vanam fuiſſe ſpem, exitus probavit. Cùm enim quadâm vice è popina temulentus domum rediret, dæmonem in hirci ſpecie in itinere obvium habuit, quem cum verbis &

attactu mulceret, irritatus hircus irruit in eum, & inguinarias partes cornibus petens,lethalem ictum inflixit, quo vulnere in trram concidit, amisso mentis usu. Ad spectaculum inter multos accurrentes, fæmina muta non sinè miraculo Pastorem allocuta: *Eloquere nunc quinquè illa verba quibus salutem tuam securam dicebas?* Ille verò statim è vivis est sublatus.

Joannes Dominicus Ottonellus, in libro, nonnulla monita circa periculosam conversationem continente, scribit anno 1628. Parochum quendam fuisse, qui cum constantèr concubinam aluisset, tandem gravi & periculoso morbo oppressus est; ad quem cùm Notarius Vocatus ad testamentum faciendum hortatus fuisset, nihil aliud, quàm has voces: *ah! istæ meretrices;* expressit. Unde cùm, re infectâ abiisset, iterum sequenti manè eius concubina ad ipsum venit, eiquè cum insolito tremore narravit, se à Parocho isto

isto paulò ante mortem vocatam, & tres sellas, proximè ad lecti spondam collocare jussam esse, quo facto, cùm ipsa nonnihil ad latus secessisset, ipsum cum aliis, quos tamen illa non viderat, collocutum, postea ad ipsam accedentem dixisse: *ibimus*; illâquè respondente, in villam ibimus, si valetudinem recuperaverimus, iterum subiecisse; *Ibimus non in villam, sed ad Infernum.* Et scias mecum tres ex Orco, dæmones hìc consedisse, qui decretoriam damnationis sententiam denuntiârunt; quibus verbis cum turbata exivisset, paulò post audita horrendâ vociferatione, rediisse in cubiculum, & Parochum mortuum invenisse, sulphureum fætorem tàm gravem exhalâsse, ut pænè exanimis fuerit prostrata.

Cracoviensis quidam Prælatus Nobilissimo ex genere oriundus, cùm ad arcem quandam profectus, post cænam opiparè sumptam remotis mensis, omnes præter concubinam, cum qua

multis annis libidinem ſuam expleverat, ex conclavi exiviſſe jusſiſſet, inchoato noctis primo ſilentio, concubinâ ad ſatisfaciendum naturæ egreſſâ; à nonnullis viris tetris, nigris, proceris, & flammas vomentibus, cubiculum ingresſis, tàm crudelitèr interemptus eſt, ut famuli qui januam nullâ vi reſerare poterant, tandem per feneſtram aſcendentes, eundem diù fruſtra quæſitum, tandem ſub lecto inſtar globi convolutum, ex toto ſanguinolentum, nigrum, informem, & abominandum, omnia oſſa confracta, humumquè lectum, & parietes, recenti cruore madidos & fædatos repererint. *Idem ex relatione Polon.* 1642. *facta.*

Joannes Kokfort, Boſſovienſis Parochus, poculis plùs æquo addictus, cùm die quadâm, cum Nobilibus duobus & propinquis à potu temulentus rediret, arripiens lagenam vino plenam, Nobilem provocat, ut uno hauſtu illam ambo evacuarent; recuſante verò altero,

ego,

ego, inquit, ſum: Sacerdos & Paſtor, tu verò Nobilis & ſæcularis, non audebis mihi de tantillo potu reſpondere? Nobilis ergo irritatus, age, inquit & ebibe priùs, ego ſequar. Dum ergò lagenam fermè evacuavit Sacerdos retrorſùm cecidit, quaſi mortuus, & ſtatim in lectum delatus, crepuit medius, ac die ſequenti extinctus eſt. *Oliverius in relat:*

Anno 1550. Magnus pro pulpitis & Cathedris, tùm Theologus, tùm Eccleſiaſtes, adiit occaſionem obſcænam; laxavit fræna carnis licentiæ: & ſceleri proximus, viſo horrendo Moloſſo, perpavefactus quidem eſt, tamen contempto monſtro, in lubricum ſcelus ruit. Sed ſpectrum illud ipſo proſtibulo id ſpectante ſceleratum illum è fædis reæ fæminæ amplexibus avulſum, atquè abreptum mordicùs, & morſu, & ungue humi proſternit: tanto quanto poteſt dentium ac pedum niſu, in ſupinum deiecti pectus graſſatur, perfodit, ſcrutatur, dilacerat, ipſumquè cor ſe-

de sua avulsum, ac divulsum, in partes, devorat. Vidit hæc tremens scortum cadaveris lacerari, & similia expectabat. Sed lupam illam tragediæ nuntiam voluit DEus ut resipisceret. Ergo manè anhela ad Sacramentum pænitentiæ advolat; rem enarrat. Adiit locum, is, qui sceleratum sæpè, sed nullo exitu monuerat è cænobio Sacerdos: & funestissimum Divinæ vindictæ theatrum vidit: hominem agnovit: pectus horridè sine corde hians introspexit, *Hautinus de Euchrist: Num:* 492.

Ex Antistis in Gallobelgica hæc narrantis ore constat, id quòd ante annos non multos contigit, & est: Sacerdos in pago, seu curio, ancillæ turpiter familiaris, paulò postquam illa è sacrilegio peperisset, Sacramentis expiatus obierat diem. Adhuc in lecto erat cadaver, cùm adrepens horrendus bufo, super eius cor consedit, cum timore adstantium. Compertum est, quòd

quòd post obitum, ab eo pænitentiæ Sacramentum, ancilla spurium ad eum attulerit. Cor obscænum Dæmonum bufonum, deliciæ. Idem ibid:

Joannes Persyn Religiosi ordinis desertor, fertur: Anno 1616. Duaci repertus in suo cubiculo trucidatus, & extractum cor è visceribus manu tenens. *Pater Nadasi.*

S. Elphego Cantuariæ Archiepiscopo spectante, unum quempiam, quem in asceterio habebat, hominem corporis & gulæ commodis apprimè addictum, tres dæmones noctu, taureis & ignitis serpentibus cecidêre; ac illi misericordiam imploranti, respondêre: *Non cessamus, non obedimus tibi, quia non obedivisti DEO tuo.* Ita illi inter flagra, tristimam animam extorsêre. *In vita eius 19 Aprilis.*

Moriebatur in Anglia vir opinione suâ quidem religiosus, at linguâ non item, adeòquè cujus vana fuerat religio. Audax in mores aliorum acer-

biùs, nec levitèr perſtringendos, famamquè traducendam illi erat lingua & licenter dicax. Monebatur, ut vitâ præteritâ expiatâ, futuræ vitæ per exomologeſim conſuleret. ſed ille ſinè ullis ambagibus deſperantèr: *non faciam*, inquit: Urgebant illi; eccur id nollet, quod in æternitatis limine jacenti, adeò è re fore ſat ſciret. *Quia non poſſum*, ait æger. Adhibebantur apta ſupremo illo tempori argumenta, at ille exertam horrendùm linguam, digito pulſans: *Iſta inquit, lingua peſſima me damnavit*, dixit; & intumeſcente adeò, ut redire in os non poſſet, reâ linguâ infelix jacuit, & funeſtam animam eiecit; linguâ poſt mortem etiam extra os exporrectâ, & tetrum in modum tumidâ relictâ. *Kæarnaus Dominic: 2. Advent: num; 21. è Veter: Author.*

D. Bonaventura Præcept: 5. refert ideotam Eremitam illuſum à dæmone, qui ei ſuaſit, ut illud peccatum eorum, in quorum manibus iniquitates ſunt, peccatum

catum Onan morte repentinâ percussi *Gen*: 38. (quo inquinatos, molles appellat Apostolus) nè putaret esse peccatum. Persvasit, & ille in vitio illo vivebat sordidus; ac in eo volutabatur ut porcus, licèt asperam vitam duceret. Morientis animam rapuit idem consultor dæmon, Miratus est alius Eremita hominem vitæ adeò austeræ fuisse damnatum: sed respondit Angelus; eum ob voluntariam illam, ac DEO detestatam fæditatem fuisse damnatum.

Nebridius Canonicus Regularis S. August: in suo Antiquario Epist: 86. scribit. De Francisco Burgundo ex ordine Capuccinorum, cujus desperatæ mortis plures fuêre Mauriani in Sabaudia Cænobij Religiosi spectatores. Aiebat is in morte, se superioris munus ambivisse, atquè ad illud per hypocrisim adrepsisse; Ut variâ hospitum occasione, lautiùs gulam suam haberet. Idcircò aiebat vitam suam omnem fuisse ambitionem, gulam, hypocrisim;

se fuisse Iudam, esse damnatum. Deflebat suos bolos, & honores; & abiectis è manica cereo Agno DEI, rosario, ac regulis ad singula exclamavit: *Damnatus sum! in æternum! in æternum!* Et adhuc altiùs gemens, eiulans, exclamans dixit: *O in æternum!* Et infelici morte horrendam æternitatis suæ domum ingressus est, mox extinctus.

In Flandria tres impuri ganeones, cum scortis suis altum stertentes, sub noctem effractis portis, viderunt Cacodæmonem habitu venatorio intrantem, & cum eo duos parvos cocos. Unus eorum lecto extractus, veru infigitur, & luculento igne extructo, spectantibus sociis probè assatur, & nè visum inanem putes, manè collegam suum reperêre omninò assatum, scio locum & ordinem, *inquit Delrius Disquisit: Magic:* L. 3. q. 7. *sec.* 7. Sed utrumquè silentio involvo.

S. Bonaventura in Vita S. Francisci c. 12. De Canonico quodam commemorat

morat. luxurioſo, qui infirmus ſanitati à S. Franciſco reſtitutus & monitus, ne ad vomitum rediret: ille verò monitorem contemnens, & iterum peccans, cùm in ædibus cujusdam Canonici cænaret, derepentè totâ domûs ſtructurâ corruente, ſolus è convivis eâ ruinâ tactus, oppreſſus, & ſepultus eſt.

Fuit & alter Canonicus juvenis, qui in juventute, à Magiſtro quodam ſuo peccatum mollitiei edoctus, quondam poſt cænam cum conſanguineis ſumptam in lectum conceſſit, paulò poſt horrendùm clamare & auxilium implorare incipiens, cùm ad confeſſionem à vocato Decano, & aliis Canonicis excitaretur, terribilibus oculis, Decanum aſpexit, dixitquè *Væ! Væ illi! qui ſeduxit me! ad quid Divinum adiutorium invocabo! ecce iam video patulum infernum, præſentes Dæmones ad rapiendum me avidè inhiantes.* Et clauſis oculis ab iis qui meliora ſuadebant faciem avertens, cum duris clamoribus animam

mam exhalavit. *Ita Cantipratanus scribit Lib. 2. Apum c. 30.*

Idem Author Lib: 1. c. 19. & sequenti, aliquot exempla refert his verbis: vidi ego, inquit: in Ecclesia Parisiensi, quatuor Archidiaconos sic defungi. Primus eorum de equo phalerato cecidit, & fractâ cervice expiravit. *Secundus* manè in Cathedra sedens mortuus est repertus. *Tertius* in Choro stans, cùm ad missam elevatio SS. Corporis Christi fieret, cecidit resupinus, & subtractâ loquelâ cum sensu, quasi brutum animal, tertiâ die sine Sacramentis defunctus est. *Quartus* Confessionem Sacramentaquè recusans, mortuus est, & extra Cæmeterium sepultus.

Non omninò improbatæ Vitæ erat quidam Pappulus, *teste Gregorio Turonensi Hist: Franc. Lib: 5. c. 5.* quem successorem acceperat. *B. Tetricus Episcopus Lingonensis:* cæterùm cum degeneraret à Maioribus suis, & anteactâ vivendi formâ, deletus est de libro vitæ,

tæ, nequè ſine prodigio: Anno enim octavo Epiſcopatûs ſui, cùm Diæceſes & villas Eccleſiæ circumiret, quadâm nocte dormienti illi apparvit B. *Tetricus vultu* minaci, cui ita. *Quid* tu, inquit, *hic Pappule! Ut quid ſedem meam polluis? Ut quid Eccleſiam pervadis? Ut quid oves mihi creditas diſpergis? Cede loco, relinque ſedem abſcede longiùs à Regione.* Et hæc dicens, Virgam quam habebat in manu, pectori eius cum ictu valido impulit. In quo ille evigilans, dùm cogitat quid hoc eſſet, fixè in loco illo defigitur, ac dolore maximo cruciatur, abhorret cibum potumquè & tertiâ die cùm ſanguinem ore projiceret expirat.

Trevirenſis Frontonius, in ipſa, cui cum ſcorto ſuo aſſidebat menſa, ab Angelo interfectus eſt ne Sanctum Epiſcopi nomen ſcelerato ſcandalo pergeret inquinare P. *Nadaſi: in Annum Angelic:*

De Zawiſſa Cracovienſi Epiſcopo in

Annalibus Eccle*ſiaſticis Anno* 1382. *apud Raynaldum legitur*, quòd dùm in quadam Villa, ſeu prædio ſuo, cuidam Virgini loci illius vim inferre conaretur & eius pudicitiam contemeraret, confeſtim cecidit mortuus, cumquè cadaver illius cum ſolemni pompa ad Eccleſiam Cathedralem ſub noctem ſepeliendum deferretur, funeſtus eventus ſequens ibidem accidit, Ferunt enim auditos ſtrepitus, & hinnitus equorum diſcurrentium, dæmonumq; voces vociferantium: *Proficiſcamur meretricatum.*

Apud Cerdam de excellentium Spirituum c. 27. N. 16. *è Ximenio & Vaſconcello* refertur Angelus in Simoniacum Colonienſem Archiepiſcopum, Cæleſte fulmen torſiſſe, quo ille in ſede Pontificia ipſo Conſecrationis ſuæ die ſpectantibus omnibus abſumptus conflagravit.

Ibidem, Raynerius Epiſcopus Argentinæ vir in egenos durisſimus,

ab Angelo scissus est medius. Alter immisericors & crudelis Episcopus *Moguntinus*, *Hatto* nomine, à muribus consumptus fuit, de quo fusiùs postea dicetur.

Anno 1066. *Reginberus Misnensis Episcopus*, dùm suscepto Episcopatu Goslaricam venisset, post refectionem in cubiculum, ubi thesauros suos, quorum nimis amator erat, nullo conscio, infoderat, quasi paululùm requiscere volens, sese inclusit. Cùmquè iam die vergente in vesperam, præter modum consvetudinemquè suam, somno indulgere videretur, rem insolitam mirantes cubicularii, pulsare ostium cæperunt, sed nec pulsantibus nec vociferantibus ullum dabatur responsum. Tandem effractis foribus irrumpentes, invenerunt eum fractis cervicibus, colore tetro exanimem, ipsis thesauris suis mirabilem in modum incumbentem. *Baronius ad an:* 1066.

Affine

Affine huic eſt, quod de quodam Diæceſis Cantuarienſis, ſacerdote ſcribit *Abrahamus Bzowius ad an: 1278.* Hic cùm periculoſè ægrotaret, Franciſcanos aliquot fratres, quos de ſalute animæ ſuæ conſuleret, accerſivit: qui cùm properè acceſſiſſent, ille tempus extrahens; quoniam inquit de itinere fatigati eſtis, reficite paululùm, ego verò paulò poſt vos evocabo. Dimiſſis interim omnibus è cubiculo, præterquàm puerulo quodam, eundem ad ſe accerſens, aperi, ait, hanc arcam, ac defer mihi argenteum diſcum, quem in ea reperies. Erat autem totus auro & argento oppletus: quem acceptum & in ſinu poſitum, fixo continuatoquè obtutu, magnaquè cum voluptate intuens, acceptos nummos in os demittere cæpit. Ibi puer motum mente exiſtimans Sacerdotem, citato curſu è ſolario, alios famulos advocaturus deſcendit: qui cum in continenti advenïſſent, repererunt hominem iam mortuum,

tuum, cadaverquè illius prorsùs nudum, humi proiectum, nummisquè quasi undèquaquè contectum, quod spectaculum ingentem terrorem omnibus spectantibus incussit, & ad detestationem avaritiæ induxit. *Quàm verè dixit S. August:* Non potest bene mori, qui malè vixerit, & vix bene moritur, qui malè vixit.

Per mortem enim quæ est porta æternitatis, ibit homo & quilibet Sacerdos in domum æternitatis suæ, quam ipse sibi ædificat in vita, bonis malisvè operibus velut lapidibus. In morte DEUM amantis extinguetur ignis inferni, ut illum non possit urere vel terrere. At in morte impii accendetur perpetuus ignis inferni. *Benedictus XII.* Definimus, inquit, quòd secundum ordinationē DEI communem, animæ decedentium in peccato mortali, mox post mortem suam ad inferna descendunt, ubi pœnis infernalibus cruciantur: & quòd nihilominùs in die

die iudicii, omnes homines ante Tribunal Christi, cum suis corporibus comparebunt, reddituri rationem.

Quocirca sanctè monet S. Clemens Papa Concil: tom. 1. ep. 4. Ut saluti nostræ invigilemus valdè seriò ac diligentèr. Potest fieri, ait, ut multi temporis negligentiam, brevis & assidua reparet diligentia. Incertum namquè est uniuscuiusquè tempus vitæ. Et ideò festinandum est ad salutem, nè forte cunctantem Mors repentina præveniat. Probatus ille quidem est (*ait S. Climacus Grad: 5.*) qui mortem diebus singulis expectat: Sed ille sanè sanctus, qui hanc horis singulis desiderat. Memoria mortis est quotidiana Mors,

S. Augustinus cùm discessum è vita sibi instare intelligeret. Psalmos Davidicos, qui ad pænitentiam pertinent in conspectu positos, profusis lachrymis legebat; solebat autem dicere: *Neminem etsi nullius sceleris sibi conscius*

esset

esset, committere debere, ut sinè pænitentia migraret è vita. Ergò age quod suadet *S. Isidorus de contempt: mundi* Ingemisce quò vadis & contremisce, cor tuum quotidiè discute, & examina. Culpam ibi emenda ubi nascitur, ita vivas ut si diem agas quotidiè Ultimum. *Inquit, B. Esaias Abbas.*

Continentèr itaquè hoc *Disce mori* quoàd hìc vivimus practicemus, illudquè *Richardi de Marisco Episcopi Dunelmensis,* Epitaphium nostris obversetur animis.

Culmina qui cupi-
Est sedata si-
Qui populos regi- } TIS. 1.
Quod mors immi-
Vobis præposi-
Quod sum vos eri-

Laudes pompasque ſiti-
Si me penſare veli-
Memores ſuper omnia ſi-
Non parcit honore poti-
Similis fueram benè ſci-
Ad me currendo veni-

} TIS.

CAPUT

CAPUT II.

JUDICIUM.

Sacerdotis strictius.

OMnes nos manifestari oportet ante Tribunal Christi, ut referat unus quisquè propria corporis prout gessit; sive bonum sive malum, *inquit, S. Paulus* 2. *Cor.* 5. Omnes oportet manifestari, nullus excipitur, proindequè eodem momento, quo ultimum Spiritum emiserit Sacerdos, oportet illum manifestari ante tribunal Christi, ibiquè omnia eius etiam occultissima patefieri, discuti, in judicium adduci, audiet tremendam illam Judicis vocem: *Redde rationem Villicationis tuæ. Lucæ.* 16. Per hunc villicum vocatum ad rationes reddendas

das decem millium talentorum. *Origenes* Sacerdotem & quemvis Ecclesiasticum intelligit, idquè ex textu *Ezechielis 9.* deducit. In quo DEus præcipit dicens: *A Sanctuario meo incipite*, id est, à Sacerdotibus. Deinde ad huius debiti immensam gravitatem descendit dicens: Qui forsitan tot talenta perdidit, quot perdidit homines, quælibet enim anima thesaurus DEI est. Redde ergò rationem Sacerdotij tui, ministerij tui, talentorum tuorum. *Omni enim cui multum datum est, multum quæretur ab eo. Luc. 12.* In quem locum *Ven. Beda ait:* Multum commendatur ei, cui cum sua salute Dominici quoquè gregis pascendi, cura committitur: *Unde Titus Episcopus Bostrensis in eundem locum scribens*, hæc inquit clarè indicant Doctorum Pastorumquè judicium, cæterorum non parùm gravius & periculosius fore. Heu (*aiebat Job, & Sacerdos quoquè longè potiori jure dicere debet*) quid faciam, cum surrexerit ad

rit ad

rit ad judicandum Dominus, & cùm interrogaverit quid respondebo illi? *Job.* 31. *S. Gregorius illa verba* 1. *Reg.* 3. *Puer autem Samuel ministrabat coram Domino Heli*, exponens: Ecclesiasticos monet, ut memores sint, quòd tametsi à DEO delegati sint judices in terra (unde Ecclesia de Apostolis canit: *Vos sæculorum judices*) rigoriosissimo tamen æterni Judicis examini & judicio sint reservandi. Electus Judex, subditorum judicium S. Ecclesiæ Rectoribus tribuit; sed eosdem Rectores suo examini discutiendos reservavit: hoc autem ipsum Rectoribus valdè timendum est, quòd DEI servantur examini, quia tantò subtiliores rationes vitæ & doctrinæ suæ parare debent, quantò sapientior est Judex, quem sustinent.

Hinc S. Augustinus lib. 50. *Hom* 7. *ait*: Si diligenter attenditis fratres charissimi, omnes Sacerdotes Domini, non solùm Episcopos, sed etiam Presbyteros & Ministros Ecclesiarum, in

grandi periculo esse cognosciris, si enim pro se unusquisque vix poterit rationem reddere, in die judicii, quid de Sacerdotibus futurum est, à quibus sunt, omnium animæ requirendæ.

Locum illum Luc. 21. *Erunt signa in sole, & luna, & stellis D. Aug. Ep. 50. ad Hesich: Beda, Primasius, aliiquè in sensu Mystico & Morali explicantes, dicunt*: per talia signa diem judicii præcedentia, intelligendum esse Ecclesiam, ejusdemquè statum, qui rigidissimè à supremo Judice examinabitur. Sol etenim, qui est veluti universalis mundi Prælatus, & Luna, quæ prædominatur nocti, ex quo ambo dicuntur luminaria magna, erunt prima quasi objecta iræ & furoris supremi judicis; nam Sol convertetur in tenebras, & Luna in sangvinem, ad hoc, ut ostendat: quàm præ cæteris infelix erit status futurus illorum, qui adinstar solis & lunæ in hoc sæculo fuerunt exaltati, & dotati dignitatibus, prælaturis, divitiis, tantisquè donis

donis abusi fuerunt, ac propterea primi omnium, & cum majori rigore judicabuntur, quàm cæteri. *Potentes enim potenter tormenta patientur* Sap. 6. Et omnibus prædicat his Spiritus Sanctus dicens : *Horrendè & citò apparebit vobis, quoniam judicium durissimum his, qui præsunt fiet.* In quem locum scribens *Titelmanus in Allegor* : O! quàm trepidi inquit, venient Prælati ad Divinum judicium, quàm terribile illud Capitulum erit, quòd semel & nihil deinceps susceperit corrigendum. Nequè hoc alicui fiat mirum, nam judicium & pœna, correspondere debent vitiis & peccatis. Quod declarat *Hugo Cardinalis* Quatuor enim, inquit, sunt, quæ peccatum aggravant, & pondus ejus faciunt, ut immensum crescat. Qualitas, scilicet, Frequentia, Diuturnitas, & Impœnitentia. Quæ conditiones, aut in toto, aut in parte majori potissimum in Prælatis locum inveniunt. Unde benè dicebat. *Althardus de supplicio, vel*

mercede Præsulum. Sicut in præsenti non sunt Præsules sicut cæteri hominum; sic non erunt ut cæteri in futuro: ut hìc non sunt in gradu aliis æquales, sic & aliis tunc erunt, aut superiores in gloria, aut inferiores in contumelia, recepturi siquidem sunt, aut duplicem coronam, aut duplicem pœnam *Dionysius Carthus. super illa verba : A Sanctuario meo incipite* Eccl. 9. Ea hunc sensum habere dicit. Primò occidite Ministros templi, qui aliis peccati causa fuerunt, judicium nempè gravissimum his qui præsunt fiet, & quò altior gradus, eò altior casus. Quamvis autem loquatur de Prælatis; tamen severitas & ratio judicii etiam convenit Sacerdotibus.

Considera itaquè ô Sacerdos! quàm exacta, quàm rigida futura sit, illa discussio, ibi enim judicium tibi subeundum erit de omnibus factis, dictis, cogitatis: ibi omnia peccata tua, etiam ea quæ videntur levissima in- justitiæ

justitiæ Divinæ bilance expendentur: ibi non modò de propriis peccatis reddenda erit ratio, sed etiam de peccatis aliorum, quibus verbo & exemplo prodesse debebas: ibi à te inquiretur quem usum feceris bonorum omnium naturæ & gratiæ, quæ tibi concessa sunt, ad quid impenderis corporis tui membra & organa, animæ tuæ facultates & quæcunquè talenta tibi concredita; ibi judicabuntur omnes justitiæ tuæ *Psal.* 74. id est omnes actus religionis, charitatis, & aliarum virtutum: item Orationes, officia Divina, sacrificia oblata: ibi ad stateram Sanctuarii, expendentur omnia à te facta, vel omissa in dispensatione Divinorum Mysteriorum, in administratione Sacramentorum, in prædicatione verbi Divini Deniquè cuncta DEUS adducet in judicium, & cordis tui abditissima quæquè scrutabitur, in lucernis. *Heu ecce venit, & quis poterit cogitare diem adventûs ejus? & quis stabit ad videndum eum?*

eum? ipse enim quasi ignis conflans. Malach. 3.

Quapropter D. *Augustinus in Enchirid. monet.* Fratres, inquit, pertimescite diem judicii, quoniam in die superiùs erit Judex iratus, inferiùs Chaos horrendum, à dextris peccata accusantia, à sinistris infinita dæmonia, interiùs conscientia urgens, exteriùs mundus exardens, & quò fugies ô peccator! latere non erit possibile, apparere intollerabile, quid ergo facies ô miser! tu te statues contra faciem tuam, tu te facies esse testem, tequè judicium tui, tu clamabis adversùm te, tuquè proferes sententiam tuam contra te, & quid dices ô miser?

David vir secundùm cor DEI, qui adimplevit omnes voluntates ejus, timens ac tremens loquitur: *Quò ibo à spiritu tuo, & quò à facie tua fugiam? Non intres in judicium cum servo tuo. Psal. 142.* Nec immeritò, inquit, *S. Gregorius lib. 24. Moral.*

Moral. c. 7. Cujuslibet anima terretur, quando post pusillum hoc invenit, quod æternum mutare non possit. Quis enim vitam nostrûm præcedentium Patrum valeat vel superare vel assequi? & tamen David dicit: *Ne intres in judicium cum servo tuo; quia non justificabitur in conspectu tuo omnis vivens.* Quid ergo facient tabulæ, si tremunt columnæ? aut quomodo virgulta immobilia stabunt, si hujus pavoris turbine etiam cedri quatiuntur?

Talis Columna, talis Cedrus, fuit *S. Hieronymus*, & tamen de se testatur: quoties diem illum considero, toto corpore contremisco: sive enim comedo, sive bibo, sive aliud quid facio, semper mihi videtur terribilis illa tuba in auribus meis insonare: *Surgite mortui, venite ad judicium.* In c. 25. Matt.

Talis Columna magnus *Augustinus*, ejus tamen hæ doloris & tremoris plenæ voces sunt: Væ mihi misero cum veniet dies judicii, & aperti fuerint li-

bri conſcientiarum, cùm dicetur de me, *Ecce homo & opera ejus*! *Medit: c.* 39.

Prodigium ſanctitatis *D. Bernardum audiamus.* Væ mihi miſero, inquit, cum venerit dies illa judicii & aperti fuerint libri, in quibus omnes mei actus & cogitationes Domino præſentandæ recitabuntur. Tunc demiſſo capite, præ confuſione malæ conſcientiæ, in judicio coram Domino ſtabo, trepidus & anxius, utpotè commemorans ſcelerum commiſſa meorum; cùm ſubductis è medio omnibus hoc inveniet, quod in per perpetuum mutari non poterit. *Medit c.* 2.

De S. Cypriano Martyre legitur, quòd dum iret ad locum ſupplicii, & Lictor jam eſſet eundem ſecuri percuſſurus, ſummoperè timuerit Judicium Divinum, quare dicebat: Væ mihi, cum venerit judicum tuum? cui monti dicam: cade ſuper me, & cui colli operi me! Et tamen mortem hanc patiebatur propter amo-

amorem Christi, eratquè quasi securus de cælesti beatitudine.

B. Laurentius Justinianus qui (uti legitur in vita ejus) continuò ferè lachrymabatur magnoquè DEI pollebat spiritu, discurrendo cum suis amicis dicere solebat: *Quid agam fratres, quid agam, cùm ad Judicem ducar?*

S. Hubertus ad extrema deductus dicebat: Mihi non mediocris est angor, reminiscenti, quanta perfectio debeat esse ministerii mihi injuncti: & è contra quàm contemptibilis vitæ meæ inofficiosa correctio. Ecce Judicis mei jam considero à nuptiis reditum, cùm mihi desint lampades bonorum operum perfectione repletæ, & charitatis luce irradiatæ, quibus ejus valeam occurere adventui; En rationem positurus de talentis redit, mihiquè timeo dici, quod servus negligens audivit: *Redde rationem Villicationis tuæ*: Serve piger nonnè oportuit te, pecuniam meam committere nummulariis ut ego

veniens cum usuris recepissem eam? Gregis mei te posui pastorem, & lactis eorum ubertate famem, lanarumquè tegmine repellere consuevisti algorem. Ergò necesse est eorum præsentes salvationem, quorum te præposui Præsulem. *Surius in vita ejus.*

S. Ceadda Marciorum in Anglia Episcopus, (teste Ven. Beda l. 4. Hist. Angli. c. 4.) quoties tonaret, aut fulguraret, aut vehementiòr procella ingrueret, in terram sese prosternebat, & horrorem Divini Judicii, & formidandæ illius sententiæ damnatorum: *Ite Maledicti*; pensitabat.

S. Attala Abbas, centum quadraginta ante mortem diebus, ut morti se accingeret à DEO monitus, in Crucis amplexu de tremendo DEI judicio anxius tremensquè ac lachrymando singultiens, atquè veniam pro peccatis petens, cælos patentes videbat, ingressusquè est. *P. Nadasi.*

B. Agathon, cùm tunc etiam trepi-

trepidaret, & rogarent discipuli causam, cùm scirent eum sanctè vixisse: *Quia*, inquit, *ò filii, alia sunt DEI, alia hominum judicia!*

Arsenius, tanto timore correptus fuit, ut Discipuli testes Sanctitatis ejus dicerent: *Et tu Pater trepidas?* At ille: *Non est novus hic timor ô filii! quàmdiu vixi, hunc diem timui.*

Elias Abbas solebat dicere: Tria sempèr cum timore cogito. Egressum animæ de corpore, occursum ad DEum, & sententiam Judicis. *In vitis PP.*

Sophronius memorat Abbatem Georgium teporem Mortalium deplorantem, & mortis, ac extremi judicii memorem ad nostram soccordiam excutiendam. Væ nobis (*inquiebat flens Georgius*) Væ qui nullam habemus compunctionem, sed in negligentia vivimus; cùm ira DEI comprehendat nos, & in trutina simus, ut judicemur: *Prat. Spirit. c. 50.*

B. Albertus Magnus, affert illam S. Hieronymi tubam ita clangentem:

Quoties diem judicii cogito, toto corpore contremiſco. Tum exclamat B. Albertus: *Quid igitur nos miſeri acturi ſumus, ubi tanti viri trepidant!*

Nebridius meminit, ad Joſephum de Leoniſſa Capuccinum, ingreſſum eſſe quempiam defunctum è fratribus; ac ducto alto ſuſpirio dixiſſe: O Joſeph! ſi quàm ſevera omnium quæ fiunt, à DEO in morte ratio exigatur tibi perſpectum foret? Et iterum cum ſuſpirio altiore: O Joſeph, Joſeph! ſi quàm difficilis ad ſalutem ſit aditus planè intelligeres! & ſermone non expleto evanuit. *In Antiquario Epi. 117.*

Refert Cantipratanus lib. Apum. c. 2. par. 2. Quidam Sacerdos per multos annos, malè regebat ſibi ſubditos, nec reſpondebat Vocationi ſuæ: tandem morbo correptus decubuit, & apparuit ei S. Petrus ſevero & minaci vultu exhibens libellum, in quo erat ſcriptum illud Ezechiel 34. *Mortificas animas quæ non moriuntur, & vivificas quæ non vivunt.*

vunt. Cogebat autem eum legere, ipse verò & hærebat, & horrebat, & à tàm duro decreto aversabatur conspectum; sed cùm Apostoli præcepto cogitur, legere glossam quæ in Margine sic habebat. *Quando reduces animas de inferno, quas tuo destitutas exemplo, æterno demersisti supplicio?* Cum præ horrore respondere non posset disparet visio, tandem consilio viri cujusdam sancti dissolvit vincula omnia, & sæculo valedicens, in Monasterio S. Bernardi piè finivit.

Parisiis in Cænobiis S. Francisci Asistatis. Religiosus Tyro in lethali morbo, ad extrema perductus est, cumquè jam mortis lucta instaret, æger horrendum inclamans: *Me miserum* inquit, *quantò satiùs fuisset nunquàm nasci quàm ita mori*, paulò post: *Libram obsecro*, inquit, *fideliter tracta.* Mox & illud adjunxit. *Appone aliquid de D. JEsu tormentis & cruciatibus.* Somnia hæc & ægrotantis deliria videbantur, sed ubi

ubi ad ſe rediit, retulit, quàm exactas DEUS rationes poſceret de occultis etiam cogitationibus, de otioſis verbis dequè minutisſimis quibusvis noxis. *Chronica S. Franciſci par. 3. l. 4. c. 53.*

Infelicior erat Religioſus ille in ordine ſancto non ſanctus, anno 1612. deſperanter decedens, uti refert de *Boverio Nebridius Canon. Regul. S. Auguſt. Ep.* 117. Hic ut in vita nomen ſibi conciliaret inter ſuos, maximè ſuperiores, multam probitatem ſimulavit. Vacabat nocturnis precibus ſic, ut ad Matutinum etiam laſſus, à via ſurgeret, cùm eſſet illi licentia dormiendi. Quibus de cauſis, non ſemel ad dignitatem & officia pervenit, ad quæ intùs unicè aſpirabat. Æger, monitu ſuorum quaſi ſacrâ confesſione mentem expiaturus, Patrem ſibi præ aliis familiarem accerſivit, & dixit: *Cùm de ſalute mea ſit actum nolo confiteri; obſecro te tamen, ut fratribus interrogantibus dicas me eſſe confeſſum*; Cui Pater: Quid ita? an times

mihi

mihi aperire conſcientiam? Et ægrotus: *Quid opus eſt confiteri, cùm de ſalute meæ actum ſit animæ.* Ad quod Pater multis eum hortari: ut ſpem poneret in DEUM, clementem, benignum, & miſericordem: fontem gratiæ fluere omni viventi, & alia. Sed æger ad omnia ſurdus & induratus. *Fruſtra*, ait, *juſto DEI judicio condemnatus ſum. Etenim tot jam annis, internis deditus vitiis, inanem geſſi ſpeciem probitatis: Nec unquam verè confeſſus ſum, hinc iram DEI in me concitavi, ſic, ut nec poſſim confiteri, nec ſi confiterer acceptum DEO eſſet.* (Hem delirum errorem) ſimulquè linguam morſu in fruſtra diſſecuit, horrendumquè clamavit: *O lingva maledicta cui ſemper grave erat aperire mea crimina, juſtam proinde nunc DEI vindictam experire diſſecta in partes.* Quibus dictis fruſtula lingvæ cum ſangvine exſpuit; atquè inter abſonos clamores animam ejecit.

Arnoldus Cathius è Soc. JESU Româ in Belgium redux, ſcripto teſtatum reli-

reliquit, ex fide digna relatione habuisse se, in Italia iuvenes duos aliquando nomen Societati dedisse, quorum unus in vocatione perstitit, alter sæculum ejusquè mores ac scelera repetiit. Morbo hic tandem lethali corripitur: cùm fortè urbe egresso sacerdoti, eidem illi qui ægro vocationis frater fuerat socius, acclamat muliercula, ut in domum suam descendat, priusquàm moriatur filius ejus. Accurrit ad Misericordiæ opus lubenti animo Pater, hominem reperit febri gravissimâ correptum, agnoscit socium fuisse vocationis suæ. Optat ut sit & felicitatis æternæ, eum solatur ac hortatur vice non unâ, ut sacrâ confessione animam expiet, sed frustra. Tandem ad ægri lectum moram longiorem trahens, ut illum ad saniorem mentem reduceret, & in somnum incidens, Christum videt hiantibus vulneribus advenientem, ægrumquè commonentem, animæ suæ consulat, saluti; avertit miser vultum, at-

què

què aures obturat Salvatori; qui indignabundus, plenâ manu sangvinem suum in obdurati hominis faciem conjecit, eâ comminatione; ut quem in animæ ejus salutem fuderat, is illi in æternam damnationem cederet. Abiit Dominus; expergiscitur Sacerdos, & miserum totum cruentum ac vitâ functum reperit. *De Wael in Corona vulner.*

Dùm S. Bruno Parisiis Theologicis studiis operam dabat jamquè Rhemensis Ecclesiæ Canonicus esset factus eò temporis è vita excessit Doctor Parisiensis, Princeps inter literatos, quiquè virtutis existimationem maximam post se reliquit. Sed eheu quantum aberratis mali judices hominum oculi! Dùm huic de more solennes in Ecclesia fiunt exequiæ, in magna populi Doctorum & Nobilium corona ad illam in officio defunctorum canentis: vocem: *Responde mihi*; ecce tibi è capulo, caput erigit defunctus, & cum gemitu

gemitu inquit: *Justo* DEI *judicio accusatus sum*: Mox postridie ad eandem vocem: *Responde mihi. Justo, (exclamat)* DEI *judicio judicatus sum.* Demùm tertio die, tertium è feretro fulmen auditur: *Justo* DEI *judicio condemnatus sum.* Quis putas tum audientium fuerit sensus, defuncti hujus & in hominum oculis exactam vitam, & DEI cor scrutantis sententiam perpendentium. Certè hæc plùs quàm Tragica catastrophè omnes movit, sed Brunonem maximè: Nam à tempore illo, non modò hanc hominis umbram, sed ipsos etiam homines fugere cœpit, sequè cum sex aliis elongavit fugiens, & in solitudine mansit, quò eum hûc usquè innumeri feliciter secuti, securam ad mortem beatam extra hominum oculos invenerunt viam. *Annal.* Cart. *l.* 1. *c.* 1.

Zebentner in malæ spei promontorio l. 4. §. 2. num. 25. refert historiam, de quodam Canonico pessimæ vitæ Toleti in Hispania, qui cùm extremè ægrotâsset, monitus fuit aliquoties ab Eccle-

Ecclesiaste Toletano aliisquè de confessione scelerum facienda; sed nihil profecêre asserente ægro periculum remotius esse, quàm ipsi arbitrarentur: Mox obmutuit miser. Ergò Ecclesiastes apprehensa Christi pendentis effigie Psalmum, *De profundis &c.* exorsus est, jamquè ad illa venêrat Davidis verba. *Fiant aures tuæ intendentes, in vocem deprecationis meæ*, cùm ecce tibi lignea imago, tota præsentium corona spectante, brachia ad crucem fixa resolvit, & utrâquè manu aures obserans formidabilem hanc vocem misit: *Quia vocavi te & renuisti, ego quoque in interitu tuo ridebo.* Fulmen hoc fuit tremendi Judicis Crucifixi, quod ubi ab imagine jactum est, infelicem animam ex corpore scelerati hominis in Tartarum deturbavit.

Famosus Magdeburgi Antistes Udo, cum cœlesti nuntio, tertium à se misso atque commonenti: *Da finem ludo, quia lusisti satìs Udo*, fidem non haberet,

ret, sed in sua nihilominùs lascivia persisteret tandem ad Tribunal DEI citatus est; quâdam enim nocte S. Mauritius in Ecclesiam suam (cujus Udo erat Antistes) cum evaginato procedens gladio, voce validâ exclamavit. *Omnes Sancti quorum reliquiæ hìc habentur surgite & venite ad judicium DEI.* Tùm subitò maxima & præfulgida apparuit utriusquè sexûs multitudo: subinde Christus sole splendidior, stipatus Sanctissimâ Matre: & duodecim Viris Regali Solio consedit, jussitquè Udonem adduci. Raptùs ille è lecto, continuò adfuit. Hic D. Mauritius accusatorem agere, scelera ejus impurasquè veneres detegere, scandala ovibus propriis data in faciem exprobrare, conclamantibus omnibus: *Reus est mortis.* Itaquè ad gladium ab æquissimo Judice condemnatus, ab ipsomet Mauritio sententiam exequente decollatur. Spectavit hæc Canonicorum Nonnemo, & simul unus alius, animam ejus à dæmo-

à dæmonibus ad æterna incendia abripi, ibiquè natali suo & amasiis maledicere, manèquè Clericis ad Ecclesiam venientibus Udonem in suo sangvine tabefactum ostendit. *Naucler volum: 2. gener. 34. Trithemius, Fulgosus S. Antonius & alii.*

Anno Christi 914. Cùm dira fames Germaniam infestaret, Episcopus Moguntinus, *Hatto nomine* plurimos pauperes in horreo congregatos, eâ spe quòd escæ vel panis nonnihil ex Episcopi liberalitate accepturi essent, concremari jussit, dicens nihil differre eos à muribus, frugibus tantùm consumere natis. Quam tyrannidem protinùs DEUS ultus est. Præcepit namquè muribus, ut acervatim illum invaderent, ac diu noctuquè affligerent, vivumquè devorarent. Itaquè ille in turrim in medio Rheni extructam aufugit, sed nec ibi à Morsibus murium tutus esse potuit. Nam mures facto agmine per Rhenum natantes, in turrim

rim conſcendêre, juſtum DEI judicium executuri quod agnoſcens miſer horrendâ tandem morte inter mures periit. Feruntur mures nomen ejus quoquè à parietibus & tapetibus abraſiſſe. *Genebrardus lib. 4. Chronograph.*

Conradus Hildemenſis Epiſcopus, noctu ad libros ſedens, ſequenti die dicturus ad populum, alienatâ iam à ſenſibus mente, videre ſibi viſus eſt, Præſulem mitrâ inſignem ad Judicis DEI Tribunal rapi. Examinatur cauſa ab aſſidentibus, mox lata ſententia mortis lictores damnatum reum, infulâ, annulo, cæteriſquè Pontificiis ornamentis exuunt, carnifici in manus tradunt: tùm qui judicio aderant loco ſurgentes cùm hoc Epiphonemate recedunt: *Ergo dùm tempus habemus operemur bonum.* Interim excitato Epiſcopo, ſervus nunciat Dominum ſuum veſpere proximè elapſo, ſubitâ morte extinctum, qui ipſius erat ſangvine, ſed vitâ & moribus degener, præſertim rapinis & libidinibus

dinibus infamis. *Cantipratanus lib.* 1. *Apud c.* 3.

Ergò quære præesse si quæris durissimum judicium, in quo pro te, ac tibi subjectis, (quos plus æquo times, aut amas, aut negligis, aut deprimis) respondeas. In his ego cogitationibus dies noctesquè versor: (*scribebat S. Greg. Nazianzenus*) Hæ medullas ipsas absumunt, & carnes abrodunt, faciuntquè ut non de præfectura nec de corrigendis aliis & gubernandis cogitem; sed quomodo ipse venientem iram effugere queam; nonnihilquè vitiosæ rubiginis, à me ipso abradere purgariquè primùm ac deinde purgare. Accendamur, ait, *S. Bernardus*, ad pœnitentiam, interrogemus conscientias nostras; & animemur ad ultionem exigendam de nobis: ut horrendum possimus evadere judicium DEI. *Sermone in Nativ. S. Joannis Bapt:*

Pennequin dissertatione. 6. § 13. ait B. Ephræmo aliquando conspectum fuisse

fuisse Christum Judicem in hæc verba tonantem: O anima, quare mihi seriò non deservis! cur cum tanta negligentia orationes tuas peragis! cur ad Judicium meum tam rigidum te meliùs non disponis? quare tot gratiis, quas tibi contuli, & quotidie confero, diligentiùs non respondes? Ego tui causâ mortuus sum, defecit ad hæc Ephræm; ac tremens dixit: *Venite montes & me peccatorem impium cooperite.* Et tu quoquè quando fortè ad aliquod peccatum te videris paratum, illud horribile & intolerabile Christi Tribunal cogita, in quo Judex, in alto sedebit throno, astabitquè omnis creatura rationem gestorum reddítura. Horribiles quidam ac tristes circumdabunt Angeli flammas sævas respirantes. Probrum illud & verecundiam sempiternam. Hæc tu time, ait *S. Basilius Tom. I. in Psal.* 33.

S. Macarius cùm numerosam Ægypti Anachoretarum, congregationem aduna-

adunatam inveniſſet, juſſus ædificationis ergò aliquid in medium proferre, nihil allud, quàm terribile DEI judicium memoravit: *Ploremus, inquit, fratres, & deploremus modò nos ipſos, antequam ad horrendum illud Tribunal evocemur, poſt cujus ſententiam lachrymæ noſtræ comburent corpora noſtra:* Quibus auditis corruerunt omnes in terram & peccata ſua ſinguli amarisſimè defleverunt. *In vitis P. P.*

Idem nos etiam faciamus; culpam tuam penſa & dilue dum vivis (*monet S. Greg. Mag. lib. Ep. 33. ad Venantium*) diſtrictionem venturi Judicis, dùm vales exhorreſce, ne tunc illam amaram ſententiam audias, quando jam nullis fletibus evades. Etenim (*teſte D. Chryſoſtomo hom. 46: ad pop. Antioch.*) nullus eorum, qui hîc peccata non disſolverit, illuc migrans eorum pœnas effugere poterit. Jam verò qui ſemetipſum perfectè judicat, judicium non expectat, *inquit B. Petrus Damiani l. 4. Ep. 15*

Hoc judicium ſtatûs Sacerdotalis, efficaciter repræſentat verus elegans pictura, in ſacrario Eccleſiæ noſtræ Cathedralis, ubi in ſuperiori parte tabulæ expreſſus tremendus Judex Chriſtus, cum cœleſti curia Beatorum & Sanctorum omnium, in medio tabulæ procumbit Epiſcopus, cum Prælatis & & Canonicis, ferentibus junctas manus, & cadaveroſas facies, in apparatu conſueto, taliter ingemiſcentes;

Epiſcopus.

O Utinam populo mihi credito, verbo & exemplo præfuiſſem, jura Eccleſiæ fortiter defensâſſem, non alienâſſem, ſed recuperâſſem & auxiſſem, bonis Eccleſiæ conſangvineos non ditâſſem, ſed in propagationem religionis & cultus Divini, diſciplinæquè Eccleſiaſticæ diſpenſſâſſem, idoneos ordinâſſem, beneficia non amicis, aut aliis in favorem, ſed fidelibus operariis contuliſſem!

Præpo-

Præpositus.

O Utinam ſine ſimulatione, partialitate & odio, penſata tantùm æquitate & juſtitia, & quæ communi utilitati conducunt, ſincerâ ſide & charitate præſediſſem!

Decanus.

O Utinam tàm diurnis quàm nocturnis Officiis, non curſim ſed regulato modo & ordine, ſine negligentia ritè exequendis vigilanter ſuperintendiſſem!

Archidiaconus.

O Si prævio rigido ordinandorum examine, ſpretis omninò ſordibus non diſſimulanti, ſed perſpicaci oculo, idoneos dignosquè clericos Pontifici præſentâſſem!

Scholasticus.

O Si ordinatam Scholarum disciplinam, Juvenum, adultiorumquè eruditionem, rigorosè, tàm in scholis, quàm in choro, fieri disposuissem!

Cantor.

O Si debitas Antiphonarum, Psalmorumquè inceptiones, cantus, tonos, versusquè regulari concentu depromere ordinassem!

Custos.

O Si decorem Ecclesiæ, vasorum munditiam, clenodiorum vestiumquè Sacrorum custodiam, campanarum regulatum pulsum attentè procurâssem!

Cancellarius Capituli.

O Si munimentorum conservationem,

nem, literarum expeditionem, minutarum quoquè argutam rimationem, solerti studio respexissem!

Cancellarius Episcopi.

O Væ mihi! Utinam Reverendissimo meo aliis impedito, Disciplinæ Ecclesiasticæ per Diæcesim invigilâssem, jura, libertates Ecclesiasticas diligentiùs defensâssem, litibus & Actionibus Episcopatûs attendissem, Cancellariamquè meam ac curiam disciplinatam servâssem, nec favore ductus, minutas scripsissem sigillassemquè!

Canonicus.

O Si præsentias meas, sine cachinatione, sine vaniloquio, sed attentâ devotione, debitis horis, & obsequiis meruissem, atquè conscientiâ timoratâ & severâ votâssem!

In parte inferiori tabulæ, depictus est infernus. Varii statûs & conditionis damnatos, inter voraces flammas repræsentans, cum hac inscriptione.

Guarda, Guarda, Specta, Time, Cave.

CAPUT III.

INFERNUS.

Sacerdotis profundior.

QUamdiù viri Ecclesiastici, Regali Sacerdotio inclyti, habitu venerabili & Sancto amicti Ordinis dignitate conspicui, DEO & Religioni sanctè inhærent, sunt veluti lignum vitis, suis pampinis ac fructibus turgens; at si à DEO, ab instituto suo præcisi sint, ad nihilum valent sicut lignum vitis, si non manserint in vite, nisi ut humi serpat, conculcetur, & in ignem mittarur ad comburendum; quâ similitudine usus est Doctissimus *Origenes*, *Hom.* 5. *in c.* 15. *Ezech.* Lignum vitis, ut honorabilius est lignis omnibus si afferat fructus, sic omnibus inferius judicatur, si id non

habeat, unde præcellit: quia ex reliquis lignis varia opera; ex vite verò nisi fructificet, nil fieri potest tantùm igni utile est; quæ sic proposito huic applicat: Ita Christi quidem discipulus, si fructum hoc nomine dignum ferat, honorabilior est reliquis gentibus sin minùs abjectior De his inutilibus palmitibus veritas dicit: *Si quis in me non manserit, mittetur foras, sicut palmes, & colligent eum, & in ignem mittent, & ardet*; quasi tales damnationem ignis æterni secùm ferant, atquè in eo atrociùs præ aliis cruciandi sint.

Propheta Regius de supremo ac tremendo DEI judicio agens: *Congregate*, inquit, *Sanctos ejus, qui ordinant testamentum ejus super Sacrificia. Psal.* 49. Ubi docet *S. Chrysostomus* hìc verbis imperari Angelis, ut sistant ad Christi tribunal Sacerdotes inprimis sceleratos ut severiùs judicentur. Deinde quærit, si mali jubentur sisti, cur Sancti

appel-

appellentur? *Cur*, inquit, *quos, accusaturus & condemnaturus Sanctos appellat?* Respondet, quòd DEUS Sanctos appellet, accusationem augens, & honorem adjiciens, ad majorem significatinem supplicii; ut ex dignitate status & muneris, gravitas culpæ & pænæ manifestior redderetur: ut disertè Lucæ 13. significatur: *Servus sciens voluntatem Domini sui* (quam haustâ scientiâ ex tot libris, & concionibus illuminationibus perspectam habent Sacerdotes) *& non faciens, plagis vapulabit multis.*

Quæ verba D. *Thomas ex Theodoreto graviter exponit dicens:* Hìc nobis Dominus majus aliquid & terribilius ostendit: Non enim dispensator infidelis acceptâ privabitur gratiâ, ut nihil eum juvet, ad vitandum supplicia; sed magis fiet ei damnationis causa dignitatis immensitas. Unde dicitur: *Ille autem servus qui novit &c.*

Manifestum est cuivis, si homo agrestis, quid alienum à Mysteriis fidei proferat, in eum non sic ab inquisitoribus animadvertendum, quàm si quis vir literatus, Doctoratûs laureâ insignis, & Nominis celebris, impingat aut hæresim spargat: *Ita*, (*inquit*, S. *Chrysostomus*, *Hom.* 27. *in Matt.*) Non similiter in omnibus omnia judicantur, sed major cognitio, fit majoris pœnæ materia, undè Sacerdos eadem peccans cum populo, multò graviora patietur, quia & majorem peccati, & gratiæ quam perdit, notitiam habet. Homo enim perspicax, qui turpioribus suam voluntatem inclinavit, inexcusabile peccatum, commisit, quasi propter malitiam recedens à Domini voluntate, sed homo rusticanus, rationalibus impetrabit veniam vindicantis; Unde subditur: *Qui autem non noverit voluntatem Domini sui, plagis vapulabit paucis.*

Duabus

Duabus eminebat dignitatibus Core, ſcilicet præſidentiâ Concilii, juxta *Abulenſem*, *Dionyſ. Carthuſianum*, & *Oleaſtrum*, juxta illum numeror: textum: *Viri proceres Synagogæ, qui tempore Concilii per nomina vocabantur.* Secunda dignitas erat Sacerdotii, ſiquidem Aaroni ſangvine junctus, eademquè de tribu Levi natus erat; ad quam dignitatem, quemadmodum apud *Lyranum* aſſerunt *Rabbini*, ad radices Synai electus fuit. Ubi caput effectus eſt ſeditionis, dum Dathan & Abiron, contra Moyſen & Aaron, excitat, ſummum affectans Pontificatum; quod crimen enorme, inſolitâ DEUS & reliquis ſæculis minimè inflictâ punivit pœna, dùm terra ſub pedibus ejus dehiſcente, vivum fecit deſcendere in infernum. *Origenes Hom. 5. Ezechiel.* Majorem pœnam, inquit, habet, qui Eccleſiæ præſidet, & delinquit; quid

mihi prodest, quia prior sedeo in Cathedra resupinus, honorem Majoris accipio, nec possum habere dignitate meâ opera condigna? nonne majori pœnâ cruciabor? quia honor justi, mihi ab omnibus defertur, cùm peccator sim? *S. Isidorus Pelusiota lib.* 1. *Ep.* 37. Sacerdos, ait, graviores vitæ suæ rationes subibit, tantusquè ad ipsius pœnam atquè cruciatum cumulus accedet, quantus priùs in eo honor collatus est?

D. Gregorius Papa, explanans illam Divinam comminationem ad Heli. 1. Reg. 2. *Pars magna Domûs tuæ morietur, cùm ad virilem ætatem venerit.* Per virilem ætatem, mysticè accipit ordinem sacerdotalem vultquè insinuari, quòd qui cum essent parvuli, id est subditi, vixerant ac victuri semper fuerant, facti viri, videlicet Sacerdotes, moriantur & intereant. Ætas virilis, inquit, tempus est administratione-

mini-

ministrandi Sacerdotij. Imitator itaquè Doctoris reprobi, ad virilem ætatem ducitur, cùm ad sacri ordinis celsitudinem promovetur, ad quam profectò ætatem cùm pervenerit, moritur; quia ad tantum ministerium, quisquis indignus accesserit, vel in eo indignè vixerit condemnatur. *Lib.* 1. *c.* 3. *expos[i]t. suæ.*

Hinc S. Chrysostomus Hom: 3. *in Act.* Non temerè, inquit, dico, sed ut affectus sum & sentio. Non arbitror inter Sacerdotes multos esse qui salvi fiant, sed multò plures qui pereant. In causa est, quoniam res excelsum requirit animum. Multas enim habet causas quæ depellant ipsum à suis moribus, & innumeris oculis illi opùs undiquè; ut videlicet omnes sibi commissos, verbo, exemplo, & aliis exercitiis ad salutem juvet, neminem perdat, aut quantum est in se perire permittat, multò minùs scandalosâ vitâ perire faciat. *In*

In ReVelationibus S. Brigittæ legitur l. 4 c. 15. quod Chriſtus malos Sacerdotes Diabolo pejores dixerit: *Deteriores ſunt diabolo*, inquit, *& ideo præ omnibus diabolis profundiùs ſubmergentur in infernum.* Ubi præter pœnam damni, quæ in Sacerdote poſt tot, ac tàm inſignia Divinæ benevolentiæ teſtimonia, non niſi acerbisſima eſſe poteſt, alia inſuper ſupplicia, ac tormenta erunt ſubeunda; quæ præ aliis damnatis atrocisſima illi infligentur; ac proinde in eum ignis inferni longè crudeliùs deſæviet, & quidquid in illo infelicitatis, abyſſo triſte ac durum, quidquid amarum & acerbum, illud præ cæteris experietur. Heu *Domine, quis noVit poteſtatem iræ tuæ, & præ timore tuo iram tuam dinumerare? Confige timore tuo carnes meas, à judiciis enim tuis, & ô quantum à ſuppliciis timui! Pſalmo 80.*

Ad cumulum ipſius damnationis,

nis, & pœnarum illi adjunctarum, erit æternitas, & illius horrendæ æternitatis, cogitatio semper urens & infestans, quæ miserum illum continuò cruciabit, ejusquè animam velut iteratis desperationis aculeis, lancinabit, & discerpet. *Vermis eorum non morietur* (inquit Christus *Marci. 6.*) *& ignis eorum non extinguetur.* Hanc æternitatem *P. Cornelius à Lapide ad c. 4. Malachiæ; his verbis unicuiquè nostrum ob oculos ponit.* Si DEUS diceret Judæ traditori, & cuilibet damnato, singulis millenis annis, pro tuis peccatis emittes duntaxat unam lachrymam; & quando hoc modo, per tot annorum intervalla, tot lachrymas emisseris, ut illis totam mundi capacitatem impleas, miserebor tui, tequè ex inferni ignibus pœnisquè eripiam, gauderet utiquè hoc promisso Judas proditor, aut quisquis alius damnatorum, ingenti gaudio

&

& ineffabili, eò quòd ſalutis aliquam haberet ſpem: ſed quàm longa hæc ſpes! quàm vaſta annorum ſpatia ei in pœnis metienda eſſent! quot millena annorum millia expectanda, antequam lachrymis ſuis vel ſciphum impleret! quot milliones annorum ut poculum! quot cubi millionum ut dolium unum! quando ergo cubiculum? quando Domum, quando Urbem? quando Provinciam? quando terram? quando aërem? quando cœlum lachrymis ſuis compleret? O æternitas infelix! ô æternitas dolorum! ô doloroſa DEI privatio! quis illam æternitatem ſeriò cogitare poteſt, & non continuò contremiſcere & horrore affici! ô æternitas! quis poterit æternitati par eſſe in tormentis? Quamdiu DEUS erit DEUS, tàm diu durabunt lamenta; quamdiu iſtud erit? non eſt effari. Cogitari poteſt explicari non poteſt.

poteſt. Væ illis (*dicit S. Aug. de verbis Domini*) qui cum diabolo manſionem habebunt, ex qua aſcendit fumus tormentorum in ſæcula, væ illis, Væ illis! O Væ æternum! nunquam finem habiturum! ô finis ſine fine! Mors gravior omni morte, ſemper mori & non poſſe unquam emori. Ardebunt miſeri in igne æterno in æternum. *Teſte D. Bernardo l. Med. c.* 4.

Cogitent ergo ſeriò & ſedulò expendant Sacerdotes, quàm miſera ac miſeranda conditio ſit pravè viventium in ſuo tam excelſo & ſublimi ſtatu, in quo nec præſenti ſæculo, nec futuro fruuntur; hìc Gehennam & alteram poſtea habituri. Ut meritò lamentabiles illas voces uſurpare queant, quas commiſeratione ductus, ejusmodi convenire dicit Apoſtolus I. Cor. 15. *Miſerabiliores ſumus omnibus hominibus*, etiam gentilibus & barba-

barbaris, quibus mitius judicium & supplicium. Quod probatur eventu mirabili, qui contigit *Beat. Macario.* Hic aliquando per desertum gradiens, cranium invenit hominis mortui, quod baculo attingens, cujus fuisset in vita interrogavit, respondítquè cujusdam eodem in loco Sacerdotis gentilis, adjiciens, quòd quantum distabat cœlum à terra, tantum habebat de igne super caput suum, cum aliis paganis, & tantundem ab infra sub eo esse ignem, in quo cruciabantur mali Sacerdotes. *S. Antonius 4. par. tit. 14. c. 4.*

S. Gregorius lib. Dialog. c. 31. scribit, quòd eò tempore, quo Gothi Italiam vastabant, *Reparatus Romanus*, improbus magìs quàm ignobilis vir, dùm defunctus plangeretur revixit Et mittite, inquit, ad Ecclesiam Laurentii Martyris Sciscitatum, quid *Tyburtius Presbyter* agat.

Vidi

Vidi enim eum rogo impositum acriter torreri, vidi & alium rogum, qui flammæ Mucrone cœlum lambere videbatur, de flamma quoquè vocem erumpentem audivi; quæ indicabat quis ille esset cui pœna parabatur. His enaratis repentè obmutuit, morte percussus, atquè iterùm illuc unde redierat abiit. *Tyburtius* etiam tunc infelicem ânimam exhalâsse compertus est, qui cum Præsbyter esset nihil Presbyteri habebat, præter figuram ac nomen. *Reparato* autem alios admonendi, non sui à perditione liberandi copia data est, DEO per illum cæteris consulente, ut caverent eorum vitia imitari, quos ad gehennam damnatos satis certo judicio agnovissent.

Cæsarius scribit lib. 12. Miracul. c. 6. Parochum quendam fuisse in animarum cura pigerrimum, hic cum expirasset, religiosi cujusdam oculis hor-

horrendum se spectaculum obtulit, vidit enim Parochiæ illius defunctos, sese tumulis egerere, saxa arripere, & illis Parochum petere exclamando: *Ah impie! Miseri nos tibi commissi fuimus, tu nos neglexisti. In percipiendis decimis nemo te diligentior fuit, in curandis animabus nemo obliviosior, nemo inertior. Emolumenta cupidè quærebas, quid de nobis ageretur non curabas. Cum peccaremus nos minimè corripuisti, nequè verbo nequè exemplo nos revocâsti. Ah! lupe potiùs quàm verus pastor, tu occasio nostræ damnationis fuisti: Par est, ut tu quoquè in istis flammis nobiscum torquearis.* Hæc cum dixissent, & lapidibus illum obruissent, miseram hominis animam in profundum puteum deturbârunt, nec ipse unquam ampliùs comparere visus est.

Annales Ecclesiastici anno Christi 1211. è Trithemio meminêre Adalberti viri probi, qui nocte tota jacuit opinio-

opinione omnium & comploratione cadaver, manè jam ſepeliendus, vivus reſedit; ſurrexit & aliis aliò fugientibus, ad Sacram ædem cum feſtinatione contendit. Circumfuſa in templo multitudo, interrogabat quid vidiſſet; at ille in oratione ad nonam uſque defixus, vel tantùm ſilentio vel hac ſola voce reddita reſpondebat: *Væ ſtulticiæ hominum! Væ impietati! quàm acerba ſunt quæ manent eos poſt hanc vitam!* Rogatus ab Archipresbytero viro religioſo ac docto, quid de futura vita vidiſſet: *Vidi, inquit, multa horrenda ſed ſum juſſus non omnia populo aperire: Ne magnalia & ſecreta DEI veniant in deriſum his qui ſapiunt juxta carnem.* Vocatus Sponheimienſis Abbas, cum Joanne Priore adfuit. Narrabat Albertus inter cætera, tot ſibi monſtratas ad tremenda inferni, quæ videbat tormenta deſcendere animas, ut putavêrit vix intra centum annos

tot

tot homines exire de vita. Tot in illis tormentis Ecclesiasticos, DEO dicatos & sæculares à se visos, quot vix in toto Mundo esse homines crediddisset. *Vide Bzovium Num.* 12.

Dùm Carcassonæ ænergumenus quidam à pluribus obsessus Cacodæmonibus *S. Dominico* exorcizandus offerebatur, inter cætera S. vir sic percunctabatur: Quinam sunt inter Christianos qui maximè damnantur? Cùm quamvis inviti respondissent maligni Spiritus, rursus subjunxit *S. Dominicus*? de Sacerdotibus verò & Religiosis nullam mentionem facitis? Responderunt innumeros se possidere Sacerdotes; at verò Religiosos nullos. Sed ex iis qui non habita ratione statutorum sui ordinis, ea temerè violant, singulis diebus ad nos innumeri devolvuntur. Subinterrogavit & dixit iterum Sanctus, de meis vero Religiosis, &

Fran-

Franciſcanis quid dicitis ? tunc ad hoc renovatis vocibus & clamoribus, reſponderunt dicentes: *Heu! Heu! ex illis pro tempore nullum habemus, futurum verò eſt, ut infinitos recipiamus: cùm nempè ſeveritas ſtatutorum, Cæremoniarum, ipſaquè devotio refrixerint, peſſumquè ierint. Ita Martinus Valeiẹnſis in legenda S. Dominici p. 1. c. 5. Specul. Exem. Prat. Florid.*

Zacharias Boverius in Annalibus Capuccinorum anno 1566. Narrat Patrem Franciſcum de Fano, ob caſum ſequentem, ad Capuccinorum ordinem tranſiiſſe. Erat is aliquando in extaſim raptus, verùm ſibi poſtea reſtitutus, horrore ob ſibi â DEO oſtenſa plenus, citatis greſſibus, ad Capuccinorum aſceterium accurrit. Didicerat per Divinam revelationem, ut ipſe poſtea non ſine lachrymarum fuſu narravit: maximam hominum turbam, veluti pluviæ guttas ad inferna

ferna descendere, paucissimosquè in æthera sustolli. Plurimos etiam ex Religiosorum ordinibus, qui Regulari observantiæ minimè studuerunt, in tartara mergi.

Novitio cuidam B. V. Maria se videndam præbuit, ad illumquè S. Raphaelem Angelum, ad tormenta inferni, ac Cœli gloriam ostendenda destinavit. Adfuit Raphael Novitio: & ostensis ei æternitatis Beatæ deliciis, tum aperto inferno, jussit illum attentis oculis introspicere, perluctuosum illum populum damnatorum desperanter Vlulantium, præ fame, siti, doloribus, igne, rabie in tormentis. Ibi vidit alium impuris carnis voluptatibus olim deditum, injecto per viscera igne horridè cruciatum, avarum Principem pelle totâ exutum, in flammis. Vanos ac Vanas, quibus pudititiæ leges parùm cordi erant, variè carnificatos: Re-

ligiosos

ligiosos nonnullos libertinos, ob quædam contra suæ conditionis sanctitatem licenter gesta, igneo illo ergastulo mancipatos, Judam rotæ igneæ horrendo æternoquè spectaculo, catenis igneis illigatum. *Ita ille novitius ope Deiparæ timere DEUM didicit. Valer: Venetus Prat. p. 1. lib. 2. c. 10.*

P. *Mendoza serm. 5. Domin. Quadrages.* Refert de quodam religioso, cui apparuit Spiritus damnatus ejusdem Ordinis, à quo cum minimam infernalem pœnam per odoratum exhiberi petiisset, reprobus ille spiritus chlamide levatâ solâ, pectus monstravit; ex quo tam horrendum exhalavit fœtorem, ut subitò Religiosus ille in terram mortuus conciderit, & per diffusam per universum monasterium pestilentialem puteolentiam, omnes illius Religiosos pariter mori fecerit, cujus monasterii situs adeò desolatus fuit; ut in ruinam declinans,

clinans, vix lapidem ſuper lapidem reſiduum habuerit.

Terribilem Hiſtoriam Scriptor Hiſpanus enarrat, cùm inter duos Religioſos graves inimicitiæ exortæ eſſent; unus eorum lethali morbo correptus, adverſarium ad ſe advocavit, priusquàm Eccleſiæ Sacramentis muniretur; eiquè injuriam omnem remiſit imò & amplexus eſt. Hic ut erat petulanti ingenio ad ſocium alium conversus: *bonus ille vir, inquit, mori timet ideoquè dimittit.* Pugugit ea vox moribundum, ut veniam quam donârat revocaret illicò, adderetquè diabolicum illud, *nec tibi condono ipſe; nec à te mihi condonari volo.* dixerat, & ſtatim in agoniam incidit; ſicquè infelicem animam exhalavit. Fiunt tamen ei juſta de more, quibus peractis à Religioſis omnibus menſæ accumbitur; ſed ecce ſub hac funeſta ac lamentabilis umbra ingreditur, atroci vultu,

vultu, rigente horridâquè comâ, oculisquè ignem ſpirantibus; tùm defixo in omnes obtutu, vocem hanc, velut emiſſum è nubibus tonitru, emiſit: *Ob immane odium quo vivus in terris arſi, ardeo in inferis mortuus, æternumquè ardebo; ſed & ille, cujus culpâ ardeo brevi ardebit.* Tùm converſus ad illum Religioſum ſibi olim inimicum: *Sat epulis datum eſt: à menſa ſurge infelix; lata quippè & in me, & in te à DEO Judice ſententia*, dixerat & in illum adhuc Menſæ inhærentem irruit, raptat, ſtringit, & dum ab hoc & illo, quâ pugnis, quâ ungvibus quâ etiam dentibus ac morſibus res agitur, & fatalis lucta: derepentè ſub pedibus dehiſcente terra, abſorbetur uterquè, atquè ad inferos devolvitur, relicto intollerabili fætore, nequè in ſepulchro ubi jacuerat, infame cadaver repertum eſt. *Ita Franciſcus*

ciſcus Chriſtoval. An. 1570. *& Engelgrave.*

Legitur exemplum de quodam in Italia Uſurario in Pædagogo Chriſtiano c. 15. Tit. Confeſſio. Hic nolens hunc quæſtum dimittere, in Pœnitentiæ foro ab Urbis Parocho rejectus, in Monachum tandem incidit, qui eum ſemper abſolvebat, ideoquè familiariſſimus ei factus, & in dies menſæ adhibitus. Accidit ut liberaliùs unà cænâſſent, iamquè Religioſus ſe in clauſtrum ſerò veſpere receperat, ipſe verò vix cubitum contulerat, cùm ſubita morte extinctus eſt. Atquè illicò ex orco ephæbi ementiti, ad Cænobium convolant, quantociùs Religioſum à tali viro acciri denunciant. Vadit cum ſocio & in forum veniens, videt Uſurarium Lunæ beneficio, in talari tunica inambulantem, quem non ſine ſtomacho, num ſe

ſe rideat percunctatur? Reſpondet alter alto cum gemitu ſe vivis exceſſiſſe, æternis pœnis addictum ob uſuras, & potiſſimùm ob ſacrilegum Sacramentorum uſum, in quo cùm ipſe corripere ſe debuiſſet, & tacuiſſet, unà ſecum æternis inferorum ſuppliciis cruciandum. Quo dicto, terra hiatu panditur, & hos duos ſimul cum ephæbis illis tartareis, ſocio ſemivivo relicto, abſumpſit, qui Superiori tragædiam horrendam enarravit.

S. Franciſca Romana vidit inter tormenta inferni, concionatores in fornace ardente, ac plena ſerpentibus, datos canibus lacerandos; & os illorum ſordibus impleri linguam autem & cor evelli conſpexit. *Valer. Venetus Prat. par. 2. l. 3. c. 75.*

P. Pinellus ut multorum redarguat errorem, qui ſibi perſuadent,

veram se egisse pœnitentiam, eò solùm quia peccata sua confessi sunt, licèt in ea confessione non fuerint solliciti de faciendo sibi firmo & stabili non recidivandi proposito, sequens refert exemplum *lib. 1. de alt. vit. c. 5.* Erat Canonicus quidam Parisinus, qui licèt recreationibus & deliciis deditus esset, cum signis tamen veræ pœnitentiæ mortuus fuit, qui tamen paulò post cuidam amico suo apparuit, eique se damnatum esse dixit, cùmquè hic eum interrogâsset: *Nonnè salutis remedia ante mortem recepisti?* Respondit miser: *Recepi, sed mero mortis metu, sine emendationis proposito; & si supervixissem, iterùm ad pristinas delicias, reversus fuissem.*

Guillelmus Episcopus Parisiensis, post matutinas horas orans, vidit inter se & lumen, quasi Umbram hominis tetram, elevatâ ergo manu consi-

consignat se, & si ex parte DEI sit, præcipit ut loquatur. Cui respondit is qui apparebat: *Alienus à DEO sum, sed tamen factura ejus: ego enim sum ille Cancellarius Parisiensis miserrimus.* Rursus Episcopus &. quomodo tibi est sic dolenti? *damnatus*, inquit, *sum æternâ morte, & tres fuêre causæ damnationis meæ.* Una est, quòd crescentes fructus annuos. contra pauperes timidè reservavi. *Secunda est*, quòd contra sententiam plurimorum de pluralitate beneficiorum sententiam, propriam defensavi, & in hoc me periculo mortalis culpæ commisi. *Tertia est*, quòd carnis vitio cum scandalo multo tempore laboravi. *Hæc Cantipratan lib.* I. *Apum.*

Idem Author refert de altero, qui post mortem apparens, dixit: *Hæc sola præbendarum causa est, pro qua infelix ego æternaliter sum damnatus.*

Quoad dispensationem verò *B. Albertus* Magnus cuidam qui super pluralitate beneficiorum, idoneâ causâ destitutam dispensationem impetraverat, respondit; *Poteras ire in infernum sine dispensatione, nunc ibis cum dispensatione.*

In Annalibus Ecclesiasticis visionem quandam, *Dionysio Carthusiano*, pro defuncto quodam Episcopo orationi incumbenti factam legimus. Cùm enim in cella vigilans oraret, à duobus deterritus giganteæ formæ Spiritibus; vidit ante se adductum, squalidum, tetrum, ardentibus flammis circumseptum, fumoquè oppletum; cui dixerunt; *Ecce pro quo oras* intuens autem illum Dionysius diligenter, vidit circa ventrem & genitalia ejus immensum agmen serpentum, & bufonum, qui miserum corrodebant, ei quoquè causa mox declarata fuit, ob quam serpentes illam

lam præcipuè corporis partem occupabant, nimirum quia fuerat in vita, in concupiscentiis fæminarum, Monialium; Virginumquè; ſtuprator; *Raynaldus Anno* 1462.

Tilmanus Bredenbachius Collat. lib. 8. c. 12. de Walthero Demere. nobili viro, qui Carolo quinto ab obſequiis erat, ſcribit: quòd dùm in partibus Borealibus vento propitio in Islandiam navigaret, contigerit, quòd inciderit in aliam quandam navim, quæ vento pariter favorabili, ad ei occurendum ſolverat, in puppi verò navigii monſtrum quoddam erat, partes agens Naucleri, nigrum & deforme. Cumquè nauta Waltheri, monſtrum interrogâſſet quas merces veheret, & quonam tenderet? *Dæmon* (hic enim Nauclerus erat) *reſpondit confeſtim ei, ſe Archiepiſcopum vehere*, clamavitquè: *tendimus ad mon-*

tem Heclam, id est ad locum, ubi dicitur esse fenestra inferni flammas vomens. Quæ verba à Walthero audita, eundem ad mutandam vitam & mores, efficaciter permoverunt.

Frater Martinus à Matre DEI *excalceatus Carmelita in suo Gymnasio Philosophiæ Christianæ, refert visionem mirabilem, Venerabilis Matris Annæ à S. Augustino Carmelitanæ excalceatæ de poenis inferni, inter quas poenæ Episcoporum tales ab ipsa visæ.* Eminebant flammis è thronis, qui Pontificatûs aliquando fastigium tenuerunt. Quos despectis eorum dignitatibus, vice mitrarum probroso quodam pileo (corocas vulgus Hispaniæ vocat) catamidiabant, sæpiusquè ferventibus, ahenis, nec non lacunis aquæ fætidissimæ, cæniquè graveolentis, mergebant & volutabant: ac ne horum quidem satuari, venenatis bestiis, cruciandos objicie-

jiciebant. Infimum inferni hi occupant: quia in mundo summa tenuerunt.

Hinc Religiosi quoquè & aliæ ejusmodi Personæ, quas sui statûs sublimitas, DEO fêcerat propiores, hoc eodem in barathro torquentur. Vidi namquè illic è singulis ordinibus, celsissimisquè dignitatibus, quosdam inter infernales illas flammas, æstuantes; dignoscuntur autem clarissimè: Utiquè suo quemquè prodente insigni. Pœna pro ratione peccatorum acerbissima: iis verò qui majorem serviendi commoditatem, majoremquè ejusdem gratiam nacti sunt, longè quàm cæterorum immanior.

Anachoretas etiam complures hoc in profundo perspexi, quibus eremus nihil profuerat quominùs eò deve-

devenirent. Quippè sibi tribuentes, quod DEO debebant, suisquè actibus, non DEI, sed suam ipsorum gloriam aucupantes, malorum æternorum ob suam hypocrisim facti sunt hæredes.

Proprietarios & Apostatas, manibus pedibusquè, vinculis ferreis adstrictos, ingentibus catenis trahentes Diaboli, nunc humi sternebant, nunc crudelissimè pulsatos, cippis & ergastulis mancipabant. Insuper proprietarii, bursas complures vermium plenas, gerebant ad pectora: qui viscera eorum rodentes depascebantur aliis oculos, aliis à cervicibus cerebrum dæmones eruebant, trudebantquè per summam rabiem, in fornaces igni luculento ferventes. Alios arripiebant, angustissimis in ipso profundo mandandos sepulchris. Quorum quidem aliquos gutture te-

nus,

nus quosdam etiam integros operiebant. Qui quid ibi ſentirent, horribili ejulatu, ſatis, indicabant.

Portò in hujus profundi profundisſimo, vidi cuiusdam Ordinis Religioſum, & Religioſam, quibus ſua professio, juſto DEI judicio, non præſidio ſed rigidiori damnationi erat. Quorum proinde pœnas immenſas, neſcio quibus verbis exprimam. Ejulabant enim acerrimè; crimina ob quæ plectebantur, palam promulgantes. Quæ erant, Inobedientia, Invidia, atquè luxuria. Religioſo, ſacerdotium etiam ad pœnarum incrementum acceſſerat: Unde & graviùs patiebatur, altiùsquè demerſus erat: Probè utrumquè agnovi. Vidi illos nudos, & quanta cogitari poteſt, imò majori multò oppreſſos miſeriâ; Ut me infelices viderunt agnovêre protinùs: ideoquè

pudore

pudore suffusi, confusi, & anxii, me discerpturi videbantur; tantâ rabie efferbuerunt, me verò hæc tanta eorum miseria haud parùm afflixit.

Hûc etiam spectat tremenda visio de pœnis inferni, Vener. Patris Guilhelmi Tolosani Eremitæ Augustiniani. S. Theologiæ Doctoris, ad quem benevolum lectorem remitto. Liber est approbatus Gandavi anno 1647.

Vaselus quidam dùm iter ageret, accidit ut Juxta Molendinum, equo insidens pertransiret, & ecce repentè monstrum immane conspexit, quo viso subitò eum terror invasit, & stupefactus intremuit. Videbatur monstrum illud, in aures aselli, caudamquè desinere, cætera ursus erat; cùmq; viator ad hoc portentum, territus obrigesceret, fugamquè præcipitem formidolo-

midolosus iniret, informe prodigium humanæ vocis verba formavit: *Noli* inquit, *ò vir expavescere! hominem me olim fuisse, sicut & ipse nunc es proculdubio crede, sed quia bestialiter vixi, post vitæ finem, bestiæ referre speciem merui.* Porrò cum ille perquireret quis fuisset? Ego, ait, *solo nomine Benedictus fui, qui nuper Apostolicæ sedis, apicem obtinui.* Inquisitus autem quidnam retributionis haberet; *nunc,* inquit, *usquè ad diem judicii per dumosa atquè squalentia, per sulphurea loca, atquè fætorem exhalantia, atque incendiis conflagrata rapior; post extremum vero judicium, corpus meum simul & animam irremediabiles cruciatus, & gehennalis barathri irrevocabilis olla deglutiet.* Ita *Flores exempl. Tit:* 4. *Exemp* 1. *Tom.* 4.

Quid itaquè metuet: (*inquit S: Bernardus Compunc. cord. c.* 20.) Si quis ad ista non trepidat, non expavescit,

vefcit, non timore concutitur? dum & ipfe Dæmon horret ac terretur, cùm hoc nomen *Infernus* audit. *Teste S. Cypriano Epist. ad Demetr.* O DEUM immortalem! Diabolus timet gehennam, & Sacerdos non terretur ejus tormentis ac fuppliciis. Quamvis ignis ille exæftuet, nos tamen ridemus, & delicias amplectimur, & licentiofè peccamus. Deplorat miferiam noftram *D. Chryfoftomus Hom. 55. ad pop. Antioch.* Deplorat & lamentatur *Efaias Abbas Oratione 26.* dùm dicit: Væ nobis qui tenebrofum illud & materiæ expers incendium, æternumquè & amarum fletum, & ftridorem dentium, non confideramus! Ablato enim flammæ fplendore, DEUS in illo igne, reliquit urendi vim & obfcuritatem, quâ magìs impii excruciantur. Væ nobis! qui hîc fine ti-

more

more nos peccatis obſtringimus, quoniam nos ignis illic æternus excipiet, & tenebræ exteriores, & vermis qui non dormit, & luctus, & ſtridor dentium, & coram Angelis & creaturis omnibus, dedecus ſempiternum! Væ nobis, qui cùm asſiduos conſcientiæ reprehendentis ſtimulos ſentiamus, non erubeſcimus, nec rationem actionum noſtrarum reddituri, DEI judicium formidamu! Væ nobis, qui in hoc exiguo vitæ ſpatio, ut iniquæ & brevi carnis cupiditati ſatisfaciamus, nos jucundisſimo Divinæ gloriæ ſpectaculo indignos conſtituimus!

Ex[illegible]mat hîc & *S. Iſidorus velut infernum videns*: Succurre mihi DEUS meus, antequam tartarus me rapiat, priusquam ab igne inferni devorer. Plorate me cœli & terra; lugete me omnes

omnes creaturæ ; flete me omnia elementa. *Ita ille.*

Ah Sacerdotes! Nolite & vos misericordiæ Divinæ tempora perdere, nolite accepta remedia dissimulare, ante supplicium cogitate de supplicio. Mente ergò & cogitatione infernum ingredimini, & horribiles ejus cruciatus atquè tormenta, paulò penitiùs inspicite, & considerate, nè post mortem anima pariter cum corpore, in æternos illos carceres detrudamini! O quicunquè cum Petro cecidisti, & in diaboli favorem peccando, Dominum ac DEUM tuum toties abnegâsti. *Pone tibi amaritudinem, & dirige cor tuum in viam rectam. Jerem.* 31. Inferni pœnas, gehennæ incendia intuere, & pœnitentiæ viam cùm Petro arripe, animæ saluti dùm tempus est prospice, tequè ipsum constitue in perpetua securitate.

O fe-

O felices lachrimæ ! (*exclamat S. Thomas de villa nova*) ô felices gemitus ! ò felices singultus ! quibus perpetuos illos evitamus gemitus & dolores ; felix pœnitentia quæ liberat à Gehenna. Peccavimus fratres, pœnitendum est, aut ardendum : quantò meliùs modicùm pœnitere, quàm perpetuò ardere. Alterutrum è duobus eligamus, (*clamat S. Bernardus Lib. de anima*) aut semper cruciari cum impiis, aut perpetualiter lætari cum Sanctis, bonum siquidem & malum, vita & mors, ante nos sunt posita voluptas brevis pœna æterna. Momentaneum quod delectat, æternum quod cruciat. Elige, semel malè elegisse, semel periisse, æternum est.

Quid ergo ludimus ? venit æternitas.
Cur tempus perdimus, quærit æternitas.
Et hæc quæ scribimus, legit æternitas.
Et quæ delinquimus, scribit æternitas.

Honores

Honores fugiunt ; manet æternitas.
Aurum te deserit ; manet æternitas.
Caro dilabitur , manet æternitas.
Et pro tam vilibus, tàm sæva æternitas.
Poenas, & præmia, monstrat æternitas.
Momenta mellea , plectit æternitas.
Tormenta fellea , promit æternitas.
Eheu pro qualibus, qualis æternitas ?
Quid, heu ! quid stertitis ? clamat æternitas.
Æterna perditis , urget æternitas.
Nugas diligitis , monet æternitas.
Cælum negligitis : instat æternitas.

CAPUT IV.

GLORIA CÆLESTIS

Sacerdotis Major.

SAnctorum gloria, (sed præcipuè Sacerdotum) excedit omne bonum præsentis vitæ. *inquit Doctor Angelicus* 1. *par. q.* 46. *ar.* 6. *ad* 3. *Apoc.* 4. Sanctus Joannes vidit DEUM in throno Majestatis pleno. In circuitu sedis sedilia viginti quatuor. Qui obsecro has cingebant occupabantquè sedes? forsitan Seraphim. Minimè equidem, quin potiùs juxta Isaiæ prophetiam: *Seraphim stabant*, quidni ergo & Angeli inferiores. Sedebant itaquè Sacerdotes, id quod per hæc verba exprimitur. *Et super thronos, viginti quatuor seniores sedentes*

Quos

Quos Sacerdotes fuisse ex illa particula *Senior*, quæ Presbyterum significat, claré evincitur. *Unde & Sanctus Isidorus ait*: Presbyter dicitur senior, quòd non ad ætatem sed sensum referendum est; quia senectus venerabilis est, *Lib. 1. de sac. fid. c. 39.* At in sequenti capitulo expressè dicitur: *Fecisti DEO nostro Regnum & Regnabimus.* Apoc. 5. Cùm è converso Angeli non sedeant sed stent; *Siquidem decies centena millia assistebant ei.* Dan. 7. Lucifer pariter, qui dicere non erubuit. *Sedebo*, in abyssum præcipatus corruit. Ecce itaquè Sacerdotum in cælis dignitatem, honorem, & gloriam majorem & ampliorem, dùm singuli horum sedent, stantibus Angelis.

Imò & ipsam in hoc Deiparam virginem superare videntur Sacerdotes: de illa enim dicitur: *Astitit Regina à*

na à dextris tuis in vestitu deaurato, circumdata varietate Psal. 44. Ubi S. Bernardinus Tom. 1. ser. 6. ar. 2. Astitit, inquit, Regina à dextris tuis in vestitu deaurato, id est, cum corpore glorioso, ex cujus splendore, post Filium suum tota lucescit Civitas Beatorum. Mirabilis profectò res, quòd Christus charissimam Matrem suam, æquis oculis à dextris suis, erecto corpore stantem videre potuerit. Quod si enim Salomon Matrem suam, in aula sua recipiens, illam juxta latus suum sedere fecit; *Positus est thronus Matris Regis, quæ sedit ad dexteram ejus 1. Reg. 2.* Quomodo Christus qui in honoribus debitis Matri reddendis Salomoni nequaquam cedit, permittere potuit, quod Mater sua in gloriæ suæ aula, ancillæ instar ad dextris consisteret? *Richardus à S. Laurentio dat rationem.* Dicit: Astitit, à promptitudine auxiliandi. Nihilominùs

minùs poteſt etiam dici, ad demonſtrandam quodammodo altiorem gloriam Sacerdotum in cœlis, qui illic ſedere dicuntur. Ut quemadmodum ſuperabant B. V. Mariam Sacerdotes, ſecundùm Quid, in terris, ita & in cœlis ſesſione ſuperare videantur: *Nam S. Bernardinus ait*: Poteſtas Sacerdotalis, ſuperat poteſtatem Virginis glorioſæ. *Et S. Vincentius Ferrerius*: Beata Virgo ſolùm ſemel aperuit cælum; ſed Sacerdotes quolibet die & in qualibet Miſſa. *Nimis confortatus eſt Principatus eorum.*

D. Chryſoſtomus Hom. 5 de verbis Iſaiæ ait. Sacerdoti thronus in cœlo collocatus eſt, & de cœleſtibus negotiis pronunciandi habet authoritatem. Unde, Theophilaćtus in cap. 20. Joan. Vide inquit, Sacerdotum dignitatem, quòd Divina ſit, DEI enim eſt remittere peccata; Sic igitur

tur illi honorandi ſunt ut DEUS, nam quamvis indigni ſint, quid hoc? Divinorum donorum miniſtri ſunt, & gratia operatur per eos. De Poteſtatibus Angelicis dicitur, quòd contremiſcant coram DEO. *Tremunt Poteſtates.* At verò de Sacerdote *S. Ephrem. ait*: Cum Angelorum Domino, & omnium Creatore familiaritèr agit.

Regius Propheta *Pſal.* 46. ad Sacerdotes alludit, dùm altitudinem, ad quam ſublimati ſunt conſiderans, ait: *Dii fortes terræ vehementer elevati ſunt.* Ubi ſeptuaginta legunt: *Fortes DEI.* Idem David eminentiam Sacerdotum declarat dicens: *Secundùm altitudinem tuam multiplicâſti filios hominum*, *ubi D. Chryſoſtomus*, locò multiplicâſti, legit, *elevâſti*, *extuliſti.* Elevavit autem eos ad æqualitatem ſuam, quia ſecundum altitudi-

nem tuam, nec mirum, quia ipsemet de eis dicit: *Ego dixi, Dii estis.* *S. Dionysius Areopagita*: Qui Sacerdotem dicit, augustiorem, prorsusquè Divinum insinuat virum. *S. Hilarius Papa* de Sacerdotio scribens: hujus sublimitatis rationem his verbis assignat; scilicet, quia assumitur in Divinæ Trinitatis brachium dextrum; siquidem Sanctissima Trinitas, hìc in terris mediantibus ministris suis, adoratur, agnoscitur, & glorificatur: Nam per manùm Sacerdotum, Sacramenta & Sacrificia, quæ præcipua sunt honoris & gloriæ DEI instrumenta, esse suum, & substantiam accipiunt. Undè Apostolus 1. Cor. 3 ait: *DEI adjutores sumus.*

Æternus Pater Unigenitum suum honoraturus, judiciariam ei delegavit potestatem. Sic enim in actibus Apostol: dicitur: *Ipse est qui constitu-*

constitutus est à DEO Judex vivorum & mortuorum Actor 10. Et in S. Joanne c. 5. *Pater omne Judicium dedit Filio.* Certum autem est, quòd Angeli non erunt assessores, sed sententiam DEI approbantes, & ut nostri accusatores. Rationem *dat* D. *Thomas.* Quoniam Judices assessores debent esse Judici proportionales & conformes. Judex autem Christus in natura corporali apparebit, secundùm quam ab omnibus videri possit, ideò oportet, ut Judices assessores, naturam habeant humanam, quod Angelis non competit. Judices ergò assessores erunt Apostoli, & omnes Sacerdotes, & Christum sectantes: *Vos qui reliquistis omnia, & secuti estis me, sedebitis & vos super sedes duodecim, judicantes duodecim tribus Israel. Matth.* 19. *Judicabunt Sancti nationes & dominabuntur populis.* Sap. 3. Quòd autem Sacerdotes præcipuè

ſint judicaturi cum Chriſto probatur, ex proportione, cum Chriſto ſupremo Judice, quem S. Joannes Apoc. 1. deſcribens, dicit; gladium in ore ſuo portaturum: *Et de ore ejus exibat gladius ex utraquè parte acutus. Apoc. 1.* In dextra ſeptem circumferet ſtellas: *& in manu dextra ſeptem ſtellas.* Veſte indutus Sacerdotali. *Veſtitum podere.* Quia itaquè ſoli Sacerdotes Chriſto Judici erunt veſte proportionales, ideo ipſi potiùs Judices aſſeſſores erunt. *Hinc S. Chryſoſtomus Hom: 5. de verbis Iſaiæ*, de judicaria poteſtate Sacerdotibus delegata ſcribens, ait: Sacerdoti thronus in cœlo collocatus eſt, & de cæleſtibus negotiis pronunciandi habet authoritatem: quid cum honore hoc conferri poſſit? Idcircò & propè DEUM Sacerdotes locum obtinent. Teſte *S. Ignatio Martyre qui Apoſtolorum tempore vixit. Sic enim ad Smyrnenſes ſcribit, epiſt. 10.* Honora inquit DEUM, ut omnium Autho-

Authorem & Dominum ; Episcopum ut Principem Sacerdotum, imaginem DEI ferentem, DEI quidem propter Principatum, Christi verò propter Sacerdotium ; honorare oportet & Regem. O quantam dignitatem (*exclamat admirabundus D. Bernardus ser. 8. de Pasch.*) quantam nobilitatem quantumquè donum contulit vobis DEUS ô Sacerdotes! Prærogativam enim Ordinis vestri, prætulit DEUS omnibus Regibus, & Imperatoribus terræ, prætulit ordinem vestrum omnibus ordinibus Angelorum, & omni Angelicæ Hierarchiæ &c.

Hoc autem præmium, & majorem gloriam Sacerdotes obtinent, pro conversione animarum. *Teste Origene in illud Levit. 7. ad Sacerdotem qui eam obtulerit scribente:* Discant Sacerdotes quia pars data est eis,

cum his ſcilicet, quos ad pœnitentiam adduxerint, & tales effecerint, ut propitius eis ſit DEUS, meritum enim ſubditorum, merces erit, & gloria talium Sacerdotum. Et certè hæc gloria multorum Sacerdotum in morte oſtenſa fuit & poſt Mortem.

In S. Petri Apoſtoli Martyrio à multis Angelos viſos tradunt, coronas illi roſarum liliorumquè porrigentes, atquè etiam juxtà ſtantem Chriſtum, apertumquè librum manu tenentem, in quo ea ſcripta conſpiciebantur, quæ Petrus ad populum fando expromebat; & dum plebs vellet eum ſubtrahere neci, ne oblatam ſibi gloriam impedirent, petiit. *Marulus lib. 6. c. 16.*

S. Andreas Apoſtolus, biduo pendens in cruce, docebat populum, circumdatus magno lumine, abſcedente

dente poſtmodum lumine, emiſit Spiritum. *In Actis ejus.*

Dum extremum vitæ perageret *S. Daniel Epiſcopus*, Angelorum concentu, & miri odoris fragrantiâ tota Civitas adimpletur. S. autem Pater, erectâ ad cœlum tàm mente, quàm facie, exclamavit, dicens: *Domine accipe Spiritum meum.* Ad quem Angelus audientibus fratribus ait: præpara te ad Kalendas Martii, quia tunc Rex mundi JESUS Chriſtus tibi occurret, & cum eo multa Angelorum millia. *In vita ejus.*

S. Martini Epiſcopi Turonenſis vultus cum obiiſſet, ſplendidus apparuit; Angelici præterea cantus circa ipſum auditi ſunt. *Marul. lib. 6 c. 16.*

S. Bartholomæus Apostolus à S. Mechtilde, in gloriá, cum aurea cruce fuit visus, & Christi ore, à Cruce Christi Sanctè portata laudatus. *P. Nadasi.*

S. Matthæus Apostolus. Iphigeniæ Regis filiæ, post mortem unâ cum Angelo apparuit gloriosus eamquè solatus *idem.*

S. Augustinum cum S. Bernardo vidit S. Gertrudis, pulchritudinis gloriâ decorum, & de corde ad cor DEI splendores igneos emittentem, ac radios ab ore spargentem.

S. Richarius Presbyter, post mortem in aula splendida inambulare visus, & de illa, pro brevibus laboribus, datâ sibi Gloriâ gratulari & JEsu gratias agere auditus est. *Vita eius.*

S. Tho-

S. Thomæ Cantuarienſi Archiepiſcopo, miræ pulchritudinis thronum, Apoſtolorum ſedibus contiguum, præparari in cœlo, ſe vidiſſe, quidam mortuus magno miraculo ad vitam revocatus, graviter affirmavit: *Surius Tom. 6.*

S. Benedictus, filiæ ſuæ Gertrudi apparuit; totus efflorescentibus ex ſe roſis, undiquè corpore toto vernans; ſingulis roſis alias roſas fœcundo ſinu fundentibus, quo ſpectaculo docuit, quanto præmio coronaret DEUS afflictiones ſuas, quibus membra ſuper terram domuerat. *Annuſ. cæl.*

S. Quidam Abbas, lectos duos aureos admirabili ornatu compros, ab Angelis deferri vidit, audivitquè vocem, in eorum altero *S. Anſelmum*,

in altero *Hugonem Cluniacensem Abbatem*, in æternis gaudiis recipiendum: exindequè conjecturam cæpit, utrumquè eo die vitâ functum, quod eventus rei tandem comprobavit. *Surius in vita S. Anselmi.*

S. Thomas de Aquino post mortem cum Angelis & *B. Alberto Magno* Magistro suo, coram throno Divinæ Majestatis, à B. Mathilde Cisterciensi virgine conspectus est; ac postmodum ob puram in omnibus intentionem stellato pectore apparuit gloriosus. *P. Nadasi.*

D. Hieronymi corpus cum Spiritum reddidisset, subita lux circumfulsit, visi sunt Angeli & Christi vox audita, quæ illum ad possidendum cæleste Regnum invitaret. Eâdem horâ Cyrillus Episcopus Hierosolymitanus, animam ejus Angeli-

cis

cis gestatam manibus, cælum versùs tendere conspexit. *Marulus lib. 6. c. 16.*

S. Franciscus de Sales Episcopus, post mortem Lugduni ægræ atquè depositæ Novitiæ, in mitra & cultu splendido, inter duos è cœlo Adolescentes, ardentibus facibus instructos, se spectabilem præbens dixit: *Confide filia: Pete tibi cor meum hûc afferri, & illicò convalesces.* Et illa coram allato ejus corde, in preces effusa continuò convaluit. *Ann. Coel.*

Ursinus Nursiæ Presbyter, castus ac S. dùm animam ageret, lætus exclamavit, gratias agens iis quos ad se venisse solus cernebat. Et quærentibus qui ei assidebant, qui essent illi quorum adventu tantòpere gauderet Nunquid non videtis, inquit, Petrum & Paulum Apostolos hîc adesse & evocare me? Mox ad eos, quos

tantùm ipſe videbat, converſus dum repereret: *Venio, venio, ecce venio*, cum iisdem abiens corpus exanime reliquit. *S. Greg. Dial. l. 4. c. 11.*

S. Robertus Abbas mortuus, à tribus Angelis cœlo inferri eſt viſus, conſpectis tunc, ab ejus confeſſario, duobus muris ad cœlum uſquè porrectis, & anima ejus inſtar globi ignei collucente, latrantibus contra ſemper iis quos ſemper vincebat, dæmonibus. *Ann. Sanct.*

S. Nicolaus Tolentinus ſex ante obitum menſibus, ſingulis noctibus, concentum Angelicum audivit; & MARIÆ Matri, ac S. Auguſtino Patri, ipſi hinc exeunti, obuiantibus animam dedit, bonus filius utriusquè *Vita ejus.*

S. Augu-

S. Augustini Corpus, quo die mandatum sepulturæ fuit, Monachus quidam procul inde manens, & in spiritu raptus, vidit infulâ & Pontificalibus indumentis insignem, sedere intra nubem candoris eximii, de oculis ejus promicantes radii, totam illuminabant Ecclesiam, & ubiquè incredibilis odoris fragrantia, nares oblectabat. Post hæc à Bernardo Abbate visus est, dùm per noctem sermones ejus à fratribus legerentur in Ecclesia, limpidissimas ore aquas vomens, quibus totum Ecclesiæ pavimentum, supra modum inundabat. *Marulus l. 6.*

S. Joannes Eleemosinarius Episcopus, à Juvene aureum sceptrum, manu gerente & splendido, hæc audivit: *veni, juberis, Rex Regnantium quærit te*: ejusquè anima, obviis paupe-

pauperibus, cœlum visa est petere gloriosa: quem S. Petrus post mortem, in æternam cœli mansionem inducere visus est. *Surius in vita ejus.*

S. Norbertus Archiepiscopus, eâ; quâ migravit horâ, visus est in veste candida, olivæ ramum manu tenens ac se illum è Paradiso habere testatus. Alii è suis visus est totus in lilium candidum commutari, quòd ab Angelis cœlo illatum est. Alii apparuit in domo pulcherrima & illustri; eum de salute sua quærentem complexus, in sede splendida secum sedere jussit, atquè dixit *Dictum est mihi; veni requiesce. In pace & requie sum. Vita ejus.*

S. Petro Coelestino, post abdicatum Pontificatum Romanum morienti, Angeli applausêre, eumquè ad Magistrum JESUM, ac Mariam duxere.

xêre. Cujus animam cùm in cœlum ferri videret quidam, peteretquè consilium, quid sibi agendum esset, ei sanctum silentium suasit. *P. Nadasi.*

S. Carolus Borromæus Cardinalis, Francisco Adomo è Soc. JESU, confessario suo post mortem pulcherrimus apparuit, & dixit: *benè mecum agitur.* Tu quoque brevi accerseris; eiquè mortem imminentem prædixit. S. Dunstanus Archiepiscopus, à Cherubinis & Seraphinis, auro coronatis ad cœlum invitatus, Sabbatho moriens, visus est unà cum lectulo ferri in cœlum. *Vita ejus.*

B. Jacobus Alemannus. Ord. S. Dominici ab Angelo audivit: *Serve DEI esto fidelis usquè ad mortem*, ingentia sunt quæ tibi pro parvo labore ac certamine proponuntur præmia, ad quæ

ingenia

ingentia præmia, prævisâ priùs morte corde per generalem totius vitæ confesſionem, mandato abiit viſo hic in extaſi floribus, & concentibus amænisſimo deliciarum Paradiſo fruiturus æternùm. *Vita ejus.*

Expirante S. Franciſco Seraphico quidam fratrum animam ejus in ſtellæ ſpecie, de ore emicuiſſe, cælumquè petiiſſe vidit. *In vita ejus.*

Quâ horâ Neapoli ad cœlos evolavit *S. Patriarcha Cajetanus*, dùm extaticus eſſet in Hiſpania S. Petrus de Alcantara, ejus animam ad cœleſtem aſcendere Patriam vidit, exclamavitquè: Hodie in mundo una ex præcipuis Eccleſiæ columnis cecidit. *Joan. à S. Bernardo de S. Petr. de Alcant.*

S. Antonius Abbas, non modico

locorum intervallo diſcretus, Ammonis Abbatis obitum cognovit, cùm animam ejus multo candore illuſtrem, & in ſublime tendentem conſpexiſſet. *Marulus lib.* 16. *c.* 16.

Inter cœleſtes voces Angelorum & cantus, feliciſſimus ſpiritus B. Laurentii Juſtiniani, velut igniculus, in cœlum emicuit. *In vita ejus cap.* 12.

In obitu venerabilis P. *Andreæ ex Olmo*, qui in Jndiis occidentalibus quadraginta tres totos annos, in prædicanda Catholica fide conſumpſit, auditi ſunt Divini concentus. *Bozius de ſignis Eccl. lib.* 12 *c.* 21.

Paulò antequam venerabilis Frater Petrus *Nicolaus Fattorus* è vita emigraret, ſuaviſſimas Angelorum cantus, in ejus cella à multis auditus

eſt,

est qui & in Ecclesia nocturno tempore, dùm ibidem ejus corpus moraretur iterum insonuit. *In Chronicis Minorum.*

In obitu Agilli Resbacensis Abbatis, Ado Monachus lætantium Angelorum cantus audivit. *Marulus lib. 6. cap.* 10.

Marina de Escobar quemadmodum habet in ejus vita *Ludovicus de Ponte.* Vidit de Societate JESU in cœlo splendidos multos, è quibus, illi qui se affligendi studio fuerant in vita magìs addicti, habebant cruces pretiosas in manu. *lib.* 4. *c.* 14 § 2.

S. Andreas Corsinus post obitum familiari sibi Canonico apparens, in veste candida, & lilia, rosasquè gerens manibus, ea virginitatis suæ ac pudicitiæ symbolo & præmia esse dixit.

dixit. *Ex relatione Romæ impressâ, pro Canonizat.*

Leo è primis unus Sociis *S. Francisci* gloriosum Cœlitum agmen in cœlo vidit. In toto illo agmine unus præ aliis eminere videbatur *Bernardus de Quinta valle*, è cujus pulcherrimis, & omni sole illustrioribus oculis, pleni gloriæ radii emicabant. Petenti splendoris illius caussam: responsum è cœlo est: illud præmium esse *Bernardi*, quòd cum viveret omnia quæ videbat, in meliorem partem fuerit interpretatus, nequè se ulli judicem præfecerit, sed omnes pro se ut meliores fuerit veneratus. *Histor. Minorum.*

Faslus est Religiosus quidam, se à langvore omni, ad mirum in Spiritu ardorem inflammatum, viso mortuo nuper P. Barnaba La Vecchia, &

& auditis ex illo verbis illis: *Utinam saperent, & intelligerent, ac Novissima providerent. Obiit Bivonæ An.* 1614. 19. *Aug.*

S. Cæsarius Episcopus, ut se ac suos à torpore servaret, familiares habuit voces illas, quas etiam inter dormiendum auditus est altâ voce repetere: *Duo sunt: Nihil est medium! duo sunt! Aut in cælum ascenditur, aut in infernum descenditur.* Et cogitatione illâ armatus ita exarsit ad miram quandam flagrantiam; ut biennio ante mortem, conspectâ eâ, quæ in cœlo ei repositâ erat, coronâ, vocemquè de cœlo audierit in hæc verba. *Lætare in Domino, ecce quæ percipies pro tuo servitio.* Talis est vita, & fervor, & Mors, & Corona flagrantium in amore DEI. Non sinit illos dormitare, Mortis Judicii, Inferni, & Gloria Cœlestis memoria. At quanta

quanta est illa gloria Beatorum? Nec oculus vidit nec auris audivit, nec in cor hominis ascendit, quæ præparavit DEUS illis qui diligunt illum. *Inquit Apostolus 7. Cor. 2.*

Cum magno teneretur deside-rio. D. *Augustinus sciendi* quanta sit gloria Beatorum in cœlo, decrevit in hoc negotio consulere *S. Hieronymum* qui tunc obierat inscio ipso. Vix Epistolæ salutationem scripserat, & ecce præstò adest S. Hieronymi anima ineffabili lumine circumsepta. Expavit. S. *Augustinus* corrvens in terram. *Ne timeas,* (inquiebat vox è splendore procedens) *Ego sum frater tuus Hieronymus, qui in hac hora apud Bethleem im Cælum mirgravi. Novi desiderium tuum. Gloriæ Beatorum magnitudinem nosse aves? Peto à te, Numquid potes numerare multitudinem stellarum? Nunquid poteris totum mare parvo vase concludere? Nunquid totum*

tum mundum pugillo tuo complecti? Respondit Augustinus & bene, se nihil horum posse. Subdit S. Hieronymus: *Dico tibi, hæc omnia magis posibilia, quàm minimam* futuræ gloriæ partem explicare. Excedunt omnia humanæ mentis captum. Operare quod operaris, ut tandem ad eadem gaudia cursu vitæ demenso pertingere merearis, & sic evanuit S. *Augustinum*, ingenti gaudio perfusum relinquens. *Didacus dela vega in Psal:* 50.

B. Joanna Sanctimonialis, post mortem sorori suæ Sanctimoniali adfuit, ac dixit: *Talia esse Coeli gaudia, ut etiamsi firmamentum totum nonnisi membrana, pelagus atramentum; herbæ & gramina calami, omnes denique Creaturæ scriptores essent; ea explicare non possent.* Menelog: Cisterciense.

Idem & ipse Dæmon aliquando ex

ex ore, obsessi dixit: *Si totum coelum esset Pargamenum, & totum mare atramentum, & omnes stellæ magistri Parisienses, & omnia stramina calami: hi omnes Magistri, & cæteri, nec exprimere scribendo; nec exponere loquendo possent minimum gaudium, quod percipiunt Sancti ex vultu DEI.* Stanichurst. de 4. Noviss:

Iordanus è D. Dominici familia vir magnus interrogavit hominem à Dæmone infessum quid perperi non recusaret, ut DEUM intueri posset? ad quæ invisus hospes respondit: *Si ego solus omnium sociorum meorum Infernalium, pænis ac suppliciis par essem, non eas detrectarem usquè ad supremi Judicii diem perferre, modò demùm liceret DEUM intueri.* Expavit vehementissimè ad has voces *Jordanus*, & iterùm, dic, ait, Pulchritudinem Conditoris nostri, cui rei creatæ comparandam censes? hæc

stultè

ſtultè quæri malus genius repoſuit. Sed quia id ſcire aves, compendio dicam: *Si pulchritudo omnium florum, gemmarum, ſyderum, animalum, hominum in unam confluerent elegantiam, quis mortalium* eam ſatis æſtimaverit? Atqui certò ſcias, hanc omnium rerum creatarum venuſtatem, velut colliquatam cum Divina pulchritudine, minùs conferri poſſe quàm denſisſimas tenebras, ad clarisſimum meridiem. *Joan. Herodotus in ſer. lib. 5.*

Hinc *Franciſcus Arias lib. de imitat: Chriſti 1. par. tr. 3. c. 11. Si*, inquit, *Sanctorum aliquis, per mille annos in hac vita, omnia tormenta Martyrum perferret; dein* D E *V* S, *tantùm per ſpatium unius ſalutationis Angelicæ ſe illi oſtenderet in gloria, fateretur ſufficientem ſe accepiſſe mercedem.* Idcirco *S. Chryſoſtomus*, ut uno ictu oculi, per tranſennam contueri liceret venuſtisſimum

ſimum JESU vultum, plenum gratiarum, paratum ſe omnia inferorum cruciamenta, experiri profeſſus eſt.

Quòd ſi DEUS (*inquit S. Brigitta in revelationibus ſuis*) hodie nobis venuſtatem demonſtraret unius animæ Beatæ, tantus foret cordium noſtrum jubilus atquè exultatio; ut citra ſpeciale DEI miraculum, præ lætitiæ exuberantia ſupervivere non poſſemus.

Author Philoſophiæ veri Chriſtiani, meminit Dæmonis ore energumeno coacti, ad quæſita de felicitate prædeſtinatorum in cœlo regnantium reſpondere, qui dixerit: *ſe, ſi corpus haberet, paratum fore in Mortario contundi, aut exuri in fornace aliqua, usquè ad finem mundi, ad hoc, ut vel, ad quartam horæ partem, beatis prædeſtinatorum gaudiis frui poſſet. pag. 94.*

Coloniæ ante annos circitèr 400. in æde D. Petri multa Diabolus per fœminam à ſe inſeſſam effutivit. Inter cætera interrogatus, me audiente (*inquit Cæſarius l. 5. Mir. 10.*) quid de ſuo ad cœlum reditu ſentiret, quo eum pretio ſi poſſet, emeret? Ad hæc malæ fidei poſſeſſor: *Si à terra*, inquit, *ad nubes uſque columna porrigeretur, clavis, cultris, & novaculis, undiquè præfixa, & ego humanâ carne ac membris veſtitus, per eam dies noctesquè ſine intermiſſione uſquè ad diem judicii ſurſum, deorſum trahendus eſſem, id prorsùs non recuſarem, modò in eam quâ excidi & gratiam & gloriam, redire liceret.* Et nos delicatuli pro obtinenda hac immenſa gloria æterna, minimas etiam moleſtias, ſubire formidamus! Non nobis columna figitur præacutis armata ferramentis, in qua ſurſum, deorſnm raptati

prati irrequieto cruciatu laceremur. Non exigit à nobis DEUS, ut omnia omnium Diabolorum tormenta sustineamus, sed ut solum cœlum emamus. DEUS enim mercatorem agit, D. *Augustino* præcone, ac interprete. *Venale est quod habeo, dicit tibi DEUS, eme illud. Quid habes venale? Requiem venalem habeo, eme illam; pretium ipsius labor est.* Rectè nimirum paupertate Regnum, dolore gaudium, virtute gloria, morte vita, requies labore emitur. Age, Age; fructus labori amplissimè respondebit. O si sciretis quantos & quales socios haberetis in cœlis, profectò caveretis vobis ab omni negligentia! dixit excitans nos ad fervorem mortuus ille, qui S. Bernardo apparuit. *Teste Horstio oper. S. Ber. t. 1. vitæ l. 7. c. 1.*

Cœlum tibi est propositum, (*inquit S. Chrysostomus in Psal.* 124.)

& bona quæ ſunt in cœlis: & non perhorreſcis eſſe mollis & ignavus, idque, cùm talem habeas adjutorem? DEUS Charitas eſt: Ille te juvat. Ama te juvantem dum pugnas; & eò magis te juvabit, quò magis amaveris & pugnabis. O quisquis es fidelis Chriſti Miniſter, qui in hujus honore præliaris, qui totum te pro Eccleſiæ obſequio, pro animarum ſubſidio, impendis! audi ipſumet DEUM, tibi, quod olim alteri fidelisſimo ſibi ſervo dicentem: *Noli timere, ego protector tuus ſum, & merces tua magna nimis. Gen.* 15. Verè merces magna nimis, propter nimiam ſcilicet charitatem, quâ dilexit nos, nimis quippè honorati ſunt amici tui DEUS, nimis confortatus eſt principatus eorum. *Eph.* 2. *Pſal.* 138.

Verùm ad magna præmia (*inquit D. Gregorius. Hom.* 37. *in Evangel.*) perve-

perveniri n... ...test, nisi ... ma-
gnos labores... Regnum enim Cœlo-
rum vim patitur ; neque coronabi-
tur, nisi qui legitimè certaverit. De-
lectet igitur mentem, ingens magni-
tudo præmiorum, sed non deterreat
certamen laborum. Imò ipsa promis-
sæ gloriæ magnitudo animi magni-
tudinem excitet, & ad difficilia quæ-
que, pro DEI gloria subeunda,
Christi Sacerdotem, & Ministrum
obfirmet.

Quoties igitur in ipsis Ministe-
riis Ecclesiasticis aliquid occurret na-
turæ durum & asperum, quoties ur-
gebit tentatio aliqua & contra Spiri-
tualia nequitiæ subeunda erit collu-
ctatio, cœlum suspice, & illic Chri-
stum regnantem palmas ac coronas
manu protendentem intuere; tibiquè
sæpiùs in mentem revoca quis sit la-
borum tuorum terminus? quis
suscepti Ministerii finis?

Ingens quidem (*ait S. Gregorius Nazian.*) nobis cursus propositus est; cæterùm ingentius præmium: *In Senten:* Quis enim alius est noster finis, (*Inquit S. Augustinus lib. ult. de Civit. DEI c ult.*) quàm pervenire ad Regnum, cujus nullus est

FINIS.

Pro DEI Gloria, & finali gratia.

D Omine

Domine

Deus

M

XXXI.
...iey Ioan: 2.
...: ...
...: Ew: Lu po
...: g. 1. min: 41

Maius

Dni/ Swiętá
1 b Filipá y
2 c Zygmuntá K
3 d Znalezi ś ✠
Płoście á będzie w
4 ... Krz: on
5 f Antolá Kárm
6 g Jana w oleiu
7 a Sław: ś. Mi
8 b Boże Wstą
9 c Grzegor: N
10 d Stánisłáw
Gdy przyidzie
11 ... N. 6. p
12 f Nereu: y A
13 g Serwárego
14 a Bonifa: M
15 b Zofiey W